

POWOHANO YOHANES

Kaatono Wamba

Kitabi aini nokowamba'ao sabhaha powohano rasulu Yohanes wakutuuno do'ohoe we liwutono Patmos. Kitabi aini do buhie wakutuuno umati marasaeano do'amba-ambada bhe dofodee-deeda, we kamo'ono ta'uno palusi kalente'ano Kristus. Wakutuu ana'a mie weo kafo-pahinta'ano Roma dotududa dasumombai omputo Roma nekonando Omputo Kaisar. Nandoo miendo sarani nepongko hampano dokiido dasumombai Omputo Kaisar; ambado mpahinomo Yesus Ompundo, suano Kaisar. Tamaka nandoo dua kumukundono kaparasaeando. Dadi'anomo patudhuno mpuu katibuhi'ano kitabi aini so damekatangka'ao kaparasaeando umati marasaeano ne Kristus weo kakadee-deendo. Kitabi aini mbuhumainomo sepali'a tibuhino weo Kitabi Podhandi'a Bu'ou.

I'ino kitabi aini sanea kafohato bhe powoha netahimano Yohanes, nepake sabhaha kapalenda, pugau ka'ibahati bhe gambara timente'aono. Mie marasaeano ne dhamani katibuhi'ano kitabi aini nomuda dolosangi ma'anano sabhaha kapalenda ana'a, tamaka ampa aitu nobhahimo tapa mentalea'ano. Daanumo ta'ampamo aini mie pande ma'anaki wambano kitabi nobhahi po'alati'ano weo poma'anakindo. Tamaka sehonda i'ino kitabi aini mentalea'ano sepali'a, putae noangka ne Yesus Kristus, panda-pandano Lahata'ala natumaloda sabhaha kaewano, nopesuamo dua Ka-feompu'ando seetani. Ane nahumato kaowu tempo kafotalo'ano na'a, mie sadaa-daa marasaeano dae'awa kawa'ao fofekawulano lalo, o dhunia bhe lani bu'ou.

Tulu-tulungano wambano kitabi peda aini:

1. Kafetompuna'ino kitabi (1:1-8).
2. Kafetompuna'ino powoha bhe suha so fitu tombudo umati (1:9 - 3:22).
3. Kaluluno kitabi bhe kafulutino fitu iseno (4:1 - 8:1).
4. Fitu pele duhulele bhalano (8:2 - 11:19).
5. O naga bhe haa ulu kadadi sigao'ano (12:1 - 13:18).
6. Powoha sigao'ano (14:1-20).
7. Fitu woka mangkono amahano Lahata'ala (15:1 - 16:21).

8. Kahansuru'ano Babel, kaotalo'ano kadadi bhe Kafeompu'ando seetani (17:1 - 20:10).
9. Kabhotusi kapuliaono (20:11-15).
10. Lani bu'ou, dhunia bu'ou bhe Yerusalem bu'ou (21:1 - 22:5).
11. Kasongkono kitabi (22:6-21).

Kafetompuna'ino

1:1-3

1 Kitabi aini nokowamba'ao kafohatono Yesus Kristus nopulao'ao so kumadhadhia'ano namada kaowu. Kafohato aini nowa'ane Lahata'ala namotiwohae ne palima-lima'ino Lahata'ala o ae so tetewei kumadhadhia'ano mehimba. Kristus netudu mala'ekatino ne Yohanes, o palima-limano, namosampeane sabhaha kadhadhia ana'a. ²Dadi'anomo ne ini Yohanes nosakusii'ao-mo sabhaha newohano: bhoasaono Lahata'ala bhe kafohatono Yesus Kristus. ³Dokodawua mpuu mebasano wamba nekosuaha'aono anabii aini, dokodawua dua mie metingkeno bhe mangkafino tibuhino weo kitabi aini, kapa'amo tempono [nakumadhadhia] noma'omo.

Salam ne kofitu tombudo umati

1:4-8

⁴Salam aini nomai'ao ne Yohanes so kofitu tombu'ae umati we kadieno Asia. Sio-siomo sadhia napobhaiangkoomu kabarakati bhe katohopono dadi nomai'ao ne Anoa ndumandoono, toka ndumandoono bhe so humatono, bhe nomai'ao dua ne kofitu bansa'ae Rohi ne wiseno kaengkoha'ano kumalabhiano, ⁵bhe nomai'ao dua ne Yesus Kristus, sakusii tiparasaeano, kabhao-bhao manuno mai'ao ne mate bhe kokuasano ne sabhaha omputo ne dhunia ini.

Yesusmo ini moasi kaitaomu bhe noangka ne tuhuno heano padamo nofolapa kaita mai'ao ne dhosa. ⁶Anoamo humabu kaita mbali bansano liwundo omputo bhe imamu meompuno ne Lahata'ala Amano. Somo Anoa kakalabhia bhe kuasa suhue dhamani. Amin.

⁷Ondo kaitaomu, Anoa nahumato te olu kapute bhe sabhaha mie daohae, mahinggamo andoa mada kumahadae. Kosasawindo bansano liwu ne dhunia ini dao'aefie. Uumbe mpuu. Amin. ⁸“Idi

ini Alfa bhe Omega ma'anano kabhao-bhaono bhe kafetompaino”, pedamo ana'a bhoasaono Ompu Lahata'ala, ndumandoono, toka ndumandoono bhe so humatono, Fofoliuno Kuasa.

Powohano Yohanes we liwutono Patmos

1:9-20

⁹Idi, Yohanes o bhahitiemi; peda hintimiu aenamisi dua kasabha, aeala dua dawu weo Kafopahinta'ano Lahata'ala bhe akosabaha dua apotaami aantagi kahato'ano Yesus. Idi do'oho kanau ne liwutono Patmos, hampano aefolele bhoasaono Lahata'ala bhe kafohatono Yesus. ¹⁰Ne oleono Ompu nokabhinti kanau Rohino Lahata'ala maka nomai'ao we kundoku afetingke suaha nondii sepali'a tapedamo duhulele bhalano. ¹¹Ambano suaha ana'a, “Newohamu ini buhie weo kitabi maka pakatuandae ne kofitu tombu'ae umati ini: umati we Efesus, we Smirna, we Pergamus, we Tiatira, we Sardis, we Filadelfia bhe we Laodikia.” ¹²Pada ana'a adolimo ame'ondo bhaha'i la'ae pugauno ne idi maitu, gaha'a ta'awohamo fitu pele kaengkoha'ano kantalea nomai'ao ne bulawa. ¹³Ne wunta-wuntano kaengkoha'ano kantalea na'a nandoo seemie pasae Anano Manusia nedhuba kawanta ampa we wawono a'eno, mbadhano nowawe'iane kagege bulawa. ¹⁴Fotuno bhe wuluno fotuno nopute sepali'a pedamo wuluno dhumba kapute bhe kambano kapa,^a pakade matano pasae hendeno efi. ¹⁵A'eno nokonginda peda tambaga ngkamala-mala weo efi, suahano pasae guhuntumano luano oe bhalano. ¹⁶Ne suanano neintantaha kulipopo fitu ulu, nomai'ao ne olotano wiwino nolimba kampue mohoko nokomata haa weta bhe ulano nokotilanga pasae oleo toho indotuno.

¹⁷Sa'awohae, lasao aefodapa ne a'eno tapedamo mie mate, tamaka Anoa tanotei limano suanano te wawoku bhe nopugau ambano, “Koise mote'ia! Idimo ini kabhao-bhaono bhe kafetompaino. ¹⁸Idimo dumadino, padamo amate, tamaka ondo kanau itu, ingka adadimo ampa suhue dhamani. Idimo mintahano kungsi no mate bhe dhuniano mate. ¹⁹Dadi'anomo buhie newohamu ini, naetaa kumadhadhia'ano aitu naetaa so kumadhadhia'ano mada kaowu. ²⁰Rahasiano kulipopo fitu uluno newohamu kaintaha'aku ne suanaku, bhe rahasiano kaengkoha'ano kantalea bulawa fitu peleno peda aini: kulipopo fitu uluno, ma'anano o mala'ekatingo

^a 1:14 Sakotu'uno: o salju.

kofitu tombudo umati; kaengkoha'ano kantalea fitu peleno, ma'anano wutondomo umati fitu tombuno.”

Kaowili so umati we Efesus
2:1-7

2 “Buhie so mala'ekatino umati we Efesus: pedamo aini kaowili mai'ao ne Anoa meintahano kulipopo fitu uluno ne suanano bhe mekala-kalano ne wunta-wuntando kaengkoha'ano kantalea bulawa fitu peleno. ²Apande'aanemo sabhaha kahadhaamiu, kawulemiu bhe kakosabaha potaamiomu. Apande'aane hintimiu miina mesabahakiomu mie modai. Padamo fesolodaomu mie kumonano wutondo rasulu, gaha'aitumo sakotu'uno suano, pande'aanemoomu andoa maitu mie kopaha. ³Hintimiu sadaa-daa sabaha potaamiomu weo kakadee-dee hampano neaku, miina mepande'ao'omu kawule angkafi kanau'omu. ⁴Tamaka nandoo dua pata nepoindaloku: hintimiu hunsamoomu kanini kaasimiu peda kabhao-bhao-no. ⁵Dadi'anomo tandai'e notolaumo kandalono mondawuomu! Fetempa'ao podiu modaimiu maka suli dhalangi peda nehabumi kabhao-bhao-no. Ane paise, amai'ikoomu maka amala kaengkoha'ano kantaleamu itu mai'ao ne kaehe-ehe'ano. ⁶Ampamo kaowu nandoo dua metaa'ano, hintimiu bansie'omu sabhaha habundo mangkafino Nikolaus, pedamo dua Idi abansi habuno. ⁷Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati. Sasuka fotalono ama'anda daomaa bhakeno sau meowano dadi weo kaendeano Lahata'ala nekonando kaendeano Firdaus.”

Kaowili so umati we Smirna
2:8-11

⁸“Buhie dua so mala'ekatino umati we Smirna: pedamo aini kaowilino Kabhao-bhao-no bhe Kafetompaino, mada mateno bhe sumuli dumadino. ⁹Apande'aane kasabha bhe kakaemiu, tamaka sakotu'uno hangkaea'omu. Apande'aane dua ka'umbundo mie kumonano wutondo miendo Yahudi, gaha'aitumo suano, andoa maitu umatino Kafeompu'ando seetani. ¹⁰Koise mote'ia ne kakadee-dee so ne'awamiu! Tandai'e, Kafeompu'ando seetani na'umohofi seemie hodua ne olotamiu itu weo katohongku patudhuno nasumobakoomu, maka me'awaomu kasabha naompulu'a. Fintahakie'omu mpuu kaparasaemiu mahingga mewisekiomu mate,

maka ama'angkoomu dadi suhue dhamani mbali kawa'aondo fotalono. ¹¹Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati. Sasuka fotalono paise nakumadee-dee'ao mate kahaa pakuno.”

Kaowili so umati we Pergamus

2:12-17

¹²“Buhie dua so mala'ekatino umati we Pergamus: pedamo aini kaowilino kokampue mohoko komata haa wetano. ¹³Apande'aane ne amai kaeate'amu, ingka we kota kafopahinta'ano Kafeompu'ando seetani. Tamaka hintimiu sadaa-daa fintahakiumu kaparasaemiu ne Idi, miina sumowoomua, mahinggamo we dhama-nino Antipas sakusiiku tiparasaeano nepongkondo ne wisemiu, we kaeate'ano Kafeompu'ando seetani itu. ¹⁴Tamaka nandoo sehonda haa honda pata nepoindaloku ne hintimiu: ne olotamiu itu nandoo mangkafino kafoina'uno Bileam. Anoa ini notangahi Balak namekakolilino totono lalondo miendo Israel daomaa oti kapopanga so barahala bhe dapokawite-wite.^a ¹⁵Pedamo dua aitu ne olotamiu nandoo mintahano ne kafoina'uno Nikolaus. ¹⁶Dadi'ano-mo fetompa'ao podiu modaimiu. Ane paise, apikimai'ikoomu apoewangianda amake kampue ne olotano wiwiku ini. ¹⁷Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati. Sasuka fotalono ama'anda daomaa manna tifebuni'ano; pakade ama'anda kontu kapute katibuhi'anomo nea bu'ou tapa nepande'aondo mie sigao'ano, mpahinomo tumahimae.”

Kaowili so umati we Tiatira

2:18-29

¹⁸“Buhie dua so mala'ekatino umati we Tiatira: pedamo aini kaowilino Anano Lahata'ala, matano pasae hendeno efi, a'eno tapedamo tambaga ngkamala-mala. ¹⁹Apande'aane sabhaha kahadhaamiu, kanini kaasimiu, kaparasaemiu, ka'ondofaomiu bhe kakosabaha potaamiomu. Apande'aane dua kahadhaamiu mbuhumai ini, nofoliu'e kabhahino kahadhaamiu kabhao-bhaono. ²⁰Tamaka nandoo pata nepoindaloku: hintimiu ta'okatahoomu hobhine konea'ano Isebel, nokona wutono anabii. Ingka nofoina'u bhe nofokolilino palima-limaku sampe dopokawite-wite bhe

---

^a 2:14 Bil psl 22-25

dohumaa oti kapopanga so barahala.^a ²¹Idi padamo awa'ane kasalawa so nametompa'ao podiu modaino, tamaka nokiido name-tompa'ao podiu pokawite-witeno maitu. ²²Tandai'e! Hobhine amaitu amekasakie sampe pae namooli namanu ne kaodo'ano. Mie pokawite-witeno bhe anoa amondawuanda kasabha bhalano, ane pae dametompa'ao podiundo bhe hobhine amaitu. ²³Mie mangkafie tetewei amongkoda maka kosasawi'ae tombudo umati damande'aane putae Idimo tumiisangino kakolalondo bhe fekihindo manusia. Idimo dua so bhoosiangkoomu seemie-seemie naposahataa bhe habumiu.

²⁴Ampamo kaowu hintimiu miendo Tiatira sigao'ano itu, tapa mangkafino kafoina'u bhe tapa moguhu'aono nekonando lofotano Kafeompu'ando seetani maitu, amohatokoomu: paise amotongkuangkoomu wowo'o sigao'ano. ²⁵Ampamo kaowu o ae toka netahimamiu, fintahakie'omu ampa ahumato.

²⁶Sasuka fotalono bhe dhumalangino kapoindaloku ampa kapuliaono, ama'ane kuasa namahintangia sabhaha bansano liwu. ²⁷'Namahintangida naepake katuko uti, namuhokotida nada nu'ua wite.'^b Kuasa so newa'aoku itu pedamo dua kuasa netahimaku mai'ao ne Amaku. ²⁸Pakade anoa ama'ane dua kulipopo Kowine.^c ²⁹Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati."

Kaowili so umati we Sardis 3:1-6

3 "Buhie dua so mala'ekatino umati we Sardis: pedamo aini kaowilino kofehebua'aono kofitu bansa'ae Rohino Lahata'ala bhe fitu ulu kulipopo. Apende'aane sabhaha kahadhaamiu, ambado hintimiu dadiomu, gaha'aitumo momateomu. ²Wanu'o toha, fekatangkae ndumandoo'ano tinangke miina'o namate, kapa'amo apende'aanemo miina bhe kahadhaamiu sumangka'ano ne wiseno Lahata'ala. ³Dadi'anomo tandai'e kafoina'u toka netahima bhe nefetingkemi, angkafie bhe fetompa'ao podiu modaimiu! Kapa'amo ane pae kodhagaomu, ahumato nada kaso'o, pae mande'aaneo-mua tempono so kahato'aku ne itu. ⁴Tamaka we Sardis itu nandoo seemie hodua tapa pokahaku'aono pakeano; andoa ini daekala-

^a 2:20 Isebel, ondo 1Raj 16:31-33

^b 2:27 Mzm 2:9

^c 2:28 Kowine ka'ibahatino wutono Kristus tawa tandano kafotalo.

kala dapoowa bhe Idi daepake pakea kapute, hampano andoa ini dopantasimo nada maitu.⁵ Sasuka fotalono damopakeane pakea kapute pedando na'a; neando tibuhino weo Kitabino Mie Dumadi paemo amosaliea. Ne wiseno Amaku bhe ne wisendo dua mala'ekatino, a'umakuida putae andoa maitu fehebua'aku.⁶ Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati."

Kaowili so umati we Filadelfia

3:7-13

⁷"Buhie dua so mala'ekatino umati we Filadelfia: pedamo aini kaowili mai'ao ne Mie Mongkilo, Mie Banara, mintahano kunsino Daud.^a Ane nelengka fointo, pae bhe so mooliea da'umontoe; pedamo dua ane ne'onto fointo, pae bhe so mooliea dalumengkae.⁸ Apande'aane sabhaha kahadhaamiu. Ondo itu, ingka aelengkaangkomo fointo bhe naseemie pae bhe so mondoi'e dasumongkoe. Apande'aangkoomu seendai kaowu ka'osamiu, tamaka angkafie'omu bhoasaoku bhe miina gumagai'eomu neaku.⁹ Tandai'e! Ne itu nandoo mie kumonano wutondo miendo Yahudi, gaha'aitu suano, andoa dokopaha, sakotu'uno andoa maitu umatino Kafeompu'ando seetani. Andoa na'a amowada damai se hintimiu, dalumongko te wisemiu maka damande'aane putae hintimiu aoasiangkoomu.¹⁰ Hampano angkafiomu pahintaku so kosabaha'ao'omu potaamiomu weo kasabha, maka Idi apobenteaangkoomu nahumato tempono kasabha so kumangkanaino kosedhunია'ae ini. Ne tempo ana'a kosasawindo meateno we dhunia ini da'umudhida.¹¹ Idi apikimaimo. Fintahakiomu toka netahimamiu, keana pae bhe mie so malano kawa'aondo fotalono so netahimamiu.¹² Sasuka fotalono amoehee naembali kampana weo Lambuno Lahata'alaku bhe paemo sepali'a nalumimba mai'ao ne na'a. Ne mbadhano abuhiane neano Lahata'alaku bhe neano kotano Lahata'ala nekonando Yerusalem bu'ou, sumampu'ano mai'aono ne Lahata'ala te surugaa, bhe abuhiane dua neaku bu'ou'ano.¹³ Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati."

^a 3:7 Kunsino Daud ka'ibahatinomo kuasano Kafopahinta'ano Mesias. Ondo dua Yes 22:22

Kaowili so umati we Laodikia

3:14-22

¹⁴“Buhie dua so mala'ekatinu umati we Laodikia: pedamo aini kaowili mai'aono ne konea'ano Amin, sakusii tiparasaeano bhe banarano, kamai'ao'ano sabhaha nefokonandoono Lahata'ala. ¹⁵Apande'aane sabhaha kahadhaamiu, hintimiu miina mohindiomua, miina mosodoomua. Gaoku mpuu mohindiomu bhaha'i mosodoomu! ¹⁶Mba'inomo sapanangkuku'amiu, miina mohindiomu miina mosodoomu, tetewei alumuakoomu. ¹⁷Ambamiu, 'Idi ini ahangkaea, padamo afekahangkaea wutoku, miinamo akonikaea.' Gaha'aitu miina mande'aanea hintimiu itu mie ngkaasi-asi, mie timobhela'aono lalo, mie mokae, mobuntoho bhe melembino. ¹⁸Dadi'anomo atangahikoomu me'oli bulawa toka nefekangkilo ne efi mai'ao ne Idi neanomo humangkaea'omu. Me'oli dua pakea kapute neanomo naembali makee keana notiwoha katilembimiu timoambano'aono itu. Me'oli dua kaago so tumei ne matamiu neanomo fowohaomu. ¹⁹Sasuka nemoasi'aoku atumangahie bhe ahumukumue; dadi'anomo fodadiomu lalomiu bhe fetompa'ao podiu modaimiu. ²⁰Ondo itu, aeehe-ehe ne wiseno fointo bhe afeabha.^a Ane bhe so metingkeno suahaku maka nalumengka kanau, Idi amesua apo'awaane maka aomaa apombali bhe anoa, anoa naomaa napombali bhe Idi. ²¹Sasuka fotalono amongkohae te kaengkoha'aku kumalabhiano [so damahinta'ao] dapoowa bhe Idi, pedamo dua Idi padamo afotalo maka aengkoha apoowa-owa bhe Amaku te kaengkoha'ano kumalabhiano. ²²Kotingalano naetaa nametingke wambano Rohino Lahata'ala ne tombudo umati.”

Yohanes nokopowoha'ao Lahata'ala dosombai'e te surugaa

4:1-11

4 Palusi ana'a akopowohamo toha. Nandoo fointo te surugaa notilengka. Suaha nefetingkeku kabhao-bhaono, mugauno ne idi pasae ndiino duhulele bhalano, nopugaumo toha ambano, “Foni te ini, amosusuangko so tetewei kumadhadhia'ano mada kaowu.” ²Lasao nokabhinti kanau Rohino Lahata'ala, gaha'a awohamo nandoo se'onu kaengkoha'ano omputo kumalabhiano te surugaa. Kaengkoha'a maitu bhe Mengkohafie. ³Mengkohano ne

^a 3:20 Sakotu'uno: aeehe-ehe ne wiseno fointo bhe aekate-katengki.

kaengkoha'a na'a woha'ano pasae kontu moinda moidho nekonando baidhuri bhe pirus. Nandoo dua to'ue nokalibu kaengkoha'a na'a, nokotilanga woha'ano pasae kontu moinda moidho nekonando zamrud. ⁴Dolibu-libu kaengkoha'a kumalabhiano na'a nandoo haa fulu fato onu kaengkoha'a kumalabhiano sigao'ano, dengkohafie dohaa fulu popaa kamungkula'i. Pakeando sakapukapute, ne fotundo defokana songkono omputo mai'ao ne bulawa. ⁵Nomai'ao ne kaengkoha'a kumalabhiano na'a nokosilakamo bhbihito, pisibhela bhe guntu. Ne wiseno kaengkoha'a na'a nandoo fitu pele ka'ula bhalano hende-hende'ano, andoamo maitu kofitu bansa'ae Rohino Lahata'ala. ⁶Ne wiseno kaengkoha'a kumalabhiano na'a woha'ano nandoo bhe te'i peda paeasa bhalano, nohumaha pasae kristal. We wunta-wunta, dolibu-libu kaengkoha'a kumalabhiano na'a, bhe mahaluku dofato ulu, samata-mata te wisendo bhe we kundodo. ⁷Mahaluku kabhao-bhaono pasae singa, mahaluku kahaa uluno pasae anano sapi mo'ane, mahaluku katolu uluno ulano nokatu mie, bhe mahaluku kafato uluno nokatu bhoo tangasano nolola. ⁸Mahaluku fato uluno maitu sanea kopanino nomo pani se'ulu, panindo samata-mata weta we lalo bhe we simbali. Ole-oleono koho-kohondo'ano miina bhe kafeontoa delagu,

“Nongkilo, nongkilo, nongkilo mpuu Ompu Lahata'ala
Fofoliuno Kuasa,
toka ndumandoono, ndumandoono bhe so humatono.”

⁹Taenomo mahaluku maitu defoampe lagu kapudhi, kafosibhala bhe katumpuno lalo ne Mengkohano te wawono kaengkoha'a kumalabhiano, dumadino ampa suhue dhamani na'a, ¹⁰maka kamungkula haa fulu popaano na'a dosudhu defodapa ne wiseno Mengkohano te kaengkoha'a kumalabhiano maitu. Andoa dotaohao sombado ne Anoa dumadino ampa suhue dhamani na'a poowa dohunsu songko bulawando ne wiseno bhe dopugau ambado,

¹¹“Ompu bhe Lahata'ala mani,
Hintu nopantasi tumahima sabhaha kapudhi,
kafosibhala bhe kuasa,
kapa'amo Hintumo mokonandoono sabhaha
ndumandoo'ano;
kosasawi'ae maitu donandoo bhe dofokonandooda
hampano kapoindalomu.”

Kaluluno kitabi bhe Anano Dhumba
4:1-11

5 Pada ana'a awohamo selulu kitabi nointahaane suanano Mengkohano ne kaengkoha'a kumalabhiano maitu. Kaluluno kitabi ana'a nokokabuhi kohaaweta'ae bhe dofulutiane bhindahi fitu kafuluti. ²Awohamo dua seemie mala'ekati kokuasano maka nokei fekahaa-haa'i ambano, "La'ae bhahaa so mantasino lumengkano kaluluno kitabi aini bhe so malino kafulutino?" ³Tamaka bhe naseemie miina bhe moolino, naetaa te surugaa, naetaa we dhunia, naetaa we pandano dhunia, so lumengkano kaluluno kitabi amaitu tawa moolino umondono weta we lalo. ⁴Ao'ae ka'osano kapeano laloku hampano miina bhe mantasino dalumengka kaluluno kitabi amaitu tawa da'umondo weta we lalo. ⁵Pada ana'a nopugaumo seemie nomai'ao ne kamungkula'i maitu ne idi, "Koise mo'aea! Ondo itu! O singa mai'aono ne sampu'ano Yehuda, tunasi bhalano omputo Daud, nofotalomo sampe nopooli nolengka kaluluno kitabi amaitu bhe kofitu ise'ae kafulutino."

⁶Palusi amaitu awohamo dua ne wunta-wuntano kaengkoha'a kumalabhiano, dolibu-libue mahaluku fato uluno bhe kamungkula'i maitu, neehe-ehe se'ulu Anano Dhumba pasae padamo dosumbelee. Tanduno fitu pele, matano fitu onu, andoa maitu kofitu bansa'ae Rohino Lahata'ala netuduno dolili ne koseka'ewa'ae dhunia. ⁷Pada ana'a nodhulumo Anano Dhumba maitu maka notahima kaluluno kitabi aitu mai'ao ne suanano Mengkohano ne kaengkoha'a kumalabhiano. ⁸Sanotahima kaluluno kitabi amaitu, mahaluku fato uluno bhe kamungkula haa fulu popaano maitu dolongko dotaohao sombado ne wiseno Anano Dhumba na'a. Andoa sanea meintahano kusapi bhe mangko bulawa nopono'ao dupa; aitu'aemo sambahaendo umati mongkilon. ⁹Andoa delagu'ao lagu bu'ou ambado,

"Hintu nopantasi tahima kaluluno kitabi aitu bhe
lumengka kafulutino,
hampano Hintu padamo dosumbeleko,
heamu padamo metolosiane manusia
mai'ao ne sabhaha sampu'a, sabhaha wamba,
sabhaha siwulu bhe sabhaha bansano liwu so
Lahata'ala.

¹⁰Hintu padamo habuda mbali bansano liwundo omputo bhe imamu meompuno ne Lahata'alantoomu, maka damahinta nada omputo te dhunia.”

¹¹Pada amaitu awoha bhe afetingkemo dua suahano kantawundo mala'ekati dolibu-libu kaengkoha'a kumalabhiano, mahaluku bhe kamungkula'i maitu, kabhahindo ntini lasa-lasa, ntini hewu-hewu lasa. ¹²Suahando nohaa'i sepali'a ambado,

“Anano Dhumba nesumbele maitu
nopantasi mpuu notahima kuasa, kahangkaea,
kapande, ka'osa,
kafosibhala, kakalabhia,
bhe sabhaha kapudhi!”

¹³Afetingkemo dua kosasawindo mahaluku te surugaa, we dhunia, we pandano dhunia bhe we te'i, tangkanomo sabhaha ndumandoo'ano weo alamu bhalano ini, delagu ambado,

“Sabhaha kapudhi, kafosibhala, kakalabhia bhe kuasa
ampa suhue dhamani so Mengkohano ne
kaengkoha'a kumalabhiano bhe so Anano
Dhumba!”

¹⁴Mahaluku fato uluno maitu dotobhoosi, “Amin” bhe kamungkula'i defodapa dotaohao sombado.

**Nomo ise kafuluti kabhao-bhaono dolengkae
6:1-17**

6 Pada amaitu awohamo Anano Dhumba nolengka kafuluti kabhao-bhaono mai'ao ne kafuluti fitu iseno maitu, maka notifetingke suahano se'ulu mahaluku mai'ao ne mahaluku fato uluno na'a pasae guntu ambano, “Maimo!” ²Ta'awohamo se'ulu adhaha kapute, mie sumawikie neintaha pana maka dowane songkono omputo. Anoa nokala peda seemie fotalono ne'ondofi kafatalo.

³Wakutuuno Anano Dhumba nolengka kafuluti kahaa iseno, afetingkemo dua mahaluku kahaa uluno nopugau ambano, “Maimo!” ⁴Nodhulumo dua se'ulu adhaha, wuluno kadea lalo mo'ito, mie sumawikie ne'awa kuasa namala katohopono dadi mai'ao we dhunia, neanomo manusia dapopongko-pongko. Anoa dowane kampue bhalano.

⁵Wakutuu Anano Dhumba nolengka kafuluti katolu iseno, afetingkemo mahaluku katolu uluno nopugau, ambano, “Maimo!”

Ta'awohamo toha se'ulu adhaha, o bholo, mie sumawikie neintaha kilo kaetimbang'i'a. ⁶Tadua afetingkemo pasae suaha mai'ao ne olotando mahaluku fato uluno maitu, ambano, "Oline sebaa pae ponambo se'oleo, oline tolu baa kahitela ponambo dua se'oleo,^a ampamo kaowu o mina bhe angguru koise dai-dai'eomua."

⁷Wakutuuno Anano Dhumba nolengka kafuluti kafato iseno afetingkemo suahano mahaluku kafato uluno nopugau ambano, "Maimo!" ⁸Ta'awohamo dua se'ulu adhaha, wuluno nopupuda, mie sumawikie neano Mate, noangkafie dhuniano mate. Andoa dowanda kuasa ne sekafato dawu'a dhunia, miendo damongkonda kampue, o gaba, o hopu bhe sabhaha kadadi fohumaano we dhunia.

⁹Wakutuuno Anano Dhumba nolengka kafuluti kalima iseno, we pandano medha kafoampe'a awohamo alusundo mie nepongko mba'inomo doangkafi bhoasaono Lahata'ala bhe dosakusii'ao kaparasaeando. ¹⁰Andoa maitu dokei dofekahaa-haa'i ambado, "Hintu kafeompu'a mongkilono bhe banarano, tana se'ae bhahaa kaomponano maka bhithaki bhe bhoosi'ao hea mani ne mie meateno we dhunia?" ¹¹Andoa dowanda dhuba kapute setuwu seemie maka dopugauanda damewule tana sebantaha, ampa nakumapo kabhahino sabhanga'indo weo ka'ondofao bhe kabhahino bhahitie'indo, so nepongko peda dua andoa.

¹²Wakutuuno Anano Dhumba nolengka kafuluti kanomo iseno, ta'awohamo nokadhadhiamu luali bhalano, oleo no'i'ito pedamo kadu ka'ito, o wula nodedea pedamo hea. ¹³O kulipopo te lani nopondawuti we dhunia tapedamo katantano bhakeno foo ngkaamata^b nohundue kawea mo'osa. ¹⁴Pada aitu o lani nokuhu pasae kahatasi dolulue, sabhaha kabhawo bhe liwuto dogampi mai'ao ne kaate'ando. ¹⁵Sabhaha omputo ne dhunia, kabhakabhala'i, neangka'indo tantara, mie hangkaea, mie kokuasa, kosasawindo bhatua bhe mie bebasi do'uko weo lia bhe kasaka'indo kontu ne kabhawo. ¹⁶Andoa dopugau ne kabhawo bhe ne kontu maitu ambado, "Tabuhiki kainsami! Febuni kainsami mai'ao ne Mengkohano ne kaengkoha'a kumalabhiano bhe amahano Anano Dhumba maitu. ¹⁷Kapa'amo nohatomo oleo bhalano ka'amaha'ando, la'ae bhahaa so potaamino?"

^a 6:6 Sakotu'uno: *Oline sebaa gandum sedinar, oline tolu baa gandum barli sedinar.*

^b 6:13 Sakotu'uno: *bhakeno ara ngkaamata.*

Mo'ono fato fulu fato hewu miendo Israel dokatandada

7:1-8

7 Pada aitu awohamo mala'ekati dopopaa deehe-ehe ne kofatosikua'ae dhunia maka dotaami kofatohonda'ae kawea ne dhunia, keana bhe so miuno te wite, we te'i bhe ne pu'uno sau. ²Awohamo dua mala'ekati sigao'ano nomai'ao te mata oleo ne wowo'o kakatandano Lahata'ala dumadino. Mala'ekati ana'a nokei nofekahaa-haa'i ne mala'ekati popaano me'awano kuasa dadumaidai wite bhe te'i, ³ambano, “Kadeki dai-daidaomu wite, te'i tawa pu'uno sau ane palima-limano Lahata'alantoomu pae'o takumatandada ne konda'indo.”

⁴Afetingkemo kabhahindo mie nekatanda, domo'ono fato fulu fato hewu mai'ao ne sabhaha sampu'ando Israel.

⁵ Nomai'ao ne sampu'ano Yehuda doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Ruben doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Gad doompulu haa hewu,

⁶ nomai'ao ne sampu'ano Asyer doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Naftali doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Manasye doompulu haa hewu,

⁷ nomai'ao ne sampu'ano Simeon doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Lewi doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Isakar doompulu haa hewu,

⁸ nomai'ao ne sampu'ano Zebulon doompulu haa hewu,

nomai'ao ne sampu'ano Yusuf doompulu haa hewu,

bhe nomai'ao ne sampu'ano Benyamin doompulu haa hewu.

Mie bhahi pata tilentuno kabhahindo

7:9-17

⁹Pada amaitu awohamo kantawundo mie, miina natilentua kabhahindo. Andoa domai'ao ne sabhaha liwu, sabhaha sampu'a, sabhaha siwulu, bhe sabhaha wamba, deehe-ehe ne wiseno kaengkohaha'a kumalabhiano bhe ne wiseno Anano Dhumba, depake dhuba kapute deintaha hoono potubu. ¹⁰Dokei fekahaa-haa'i ambado,

“Kasalamatintoomu nomai'ao ne Lahata'alantoomu mengkohano te kaengkohaha'a kumalabhiano bhe nomai'ao ne Anano Dhumba.”

¹¹Kosasawindo mala'ekati deehe-ehe dolibu-libu kaengkoha'a kumalabhiano, kamungkula'i, bhe mahaluku fato uluno maitu. Mala'ekati andoa na'a dosudhu defodapa ne wiseno kaengkoha'a kumalabhiano maitu bhe dotaohao sombado ne Lahata'ala. ¹²Dopugau ambado,

“Amin! Sabhaha kapudhi, kakalabhia, kapande,
katumpuno lalo, kafosibhala, kuasa bhe ka'osa so
Lahata'alantoomu ampa suhue dhamani. Amin!”

¹³Seemie mai'ao ne olotando kamungkula'i maitu nofeena kanau ambano, “Ndo la'ae bhahaa mepakeno dhuba kapute maitu bhe domai'ao ne amai?” ¹⁴Ambaku, “Waompu, ingka hintumo mande'aane!” Maka nopugau toha ambano, “Andoa ini mie lumimbano mai'ao ne tempono kasabha bhalano, dhubando padamo dotofae ampa nopute weo heano Anano Dhumba. ¹⁵Dadi'anomo deehe-ehemo ne wiseno kaengkoha'a kumalabhiano Lahata'ala bhe dofeompu ne Anoa mentae mohondo weo Lambuno Lahata'ala. Mengkohano te kaengkoha'a kumalabhiano na'a napobhaianda bhe nakumaolumida. ¹⁶Andoa paemo dao'ahoa, paemo nakekele wu'undo, paemo nakumantibhada kasodono oleo. ¹⁷Kapa'amo Anano Dhumba ne wunta-wuntano kaengkoha'a kumalabhiano maitu nadhumaganida bhe namatoda se matano oe meowano dadi. Wutono Lahata'ala namusuli luundo namopada-padae.”

Kafulutino kitabi kafitu iseno

8:1-5

8 Wakutuuno Anano Dhumba nolengka kafuluti kafitu iseno, tanosimolino'amo te surugaa napesetanga dhamu kaomponano. ²Ta'awohamo dua mala'ekati pipituno meehe-eheno te wiseno Lahata'ala, dowa'anda duhulele bhalano fitu pele.

³Tanohatomo dua seemie mala'ekati neehe-ehe ne wiseno medha kaetunu'a dupa neintaha kaentei'ano dupa mai'ao ne bulawa. Anoa dowa'ane dupa nobhahi sepali'a so namoampe naposaloane bhe sambaheando kosasawindo umati mongkilono. Bhahi-bhahi'ae na'a namoampe te wawono medha bulawa ne wiseno kaengkoha'a kumalabhiano. ⁴Gawuno dupa posalo'ano bhe sambaheando umati mongkilo maitu tanokatowo-towomo mai'ao ne limano mala'ekati ampa ne wiseno Lahata'ala. ⁵Pada aitu mala'ekati na'a noalamo kaentei'ano dupa, nofosingi'iane efi mai'ao ne medha

kaetunu'a dupa na'a maka no'ohoe we dhunia. Lasao nokonduuha guntu, nokopisibhela, nokobhibhito noangkafie lualino wite.

Duhulele fato peleno kabhao-bhaono

8:6-13

⁶Mala'ekati pipituno mintahano duhulele fitu peleno maitu domantaa-ntaamo dabuso duhulelendo.

⁷Mala'ekati kabhao-bhaono nobuso duhuleleno maka no-sampumo use ngkobhatu, oefi noposalo bhe hea, kosasawi'ae na'a do'ohoe we dhunia. Sekatolu dawu'a dhunia notitawu, pedamo dua itu sekatolu dawu'a sabhaha pu'uno sau nongampu, bhe sabhaha kahoku mo'uhino nopuli notihampuni.

⁸Pada aitu mala'ekati kahoduano nobusomo duhuleleno, tanonandoomo dua peda se'onu kabhawo bhalano hende-hende'ano do'ohoe we te'i, maka sekatolu dawu'a te'i lasao nembali hea. ⁹Sekatolu dawu'a mahaluku dumadino weo te'i domate bhe sekatolu dawu'a kapala nopuli nohansuru.

¹⁰Mala'ekati katotoluno nobusomo dua duhuleleno, tamba'omu nomai'ao te lani nondawumo se'ulu kulipopo bhalano hende-hende'ano pasae ka'ula, notabuhiki sekatolu dawu'a umele bhe matano oe we dhunia. ¹¹Neano kulipopo ana'a Kapa'i. Sekatolu dawu'a oe nopa'i sampe dohhahi mie mateno hampano dofoho'u oe mopa'i'ano na'a.

¹²Pada aitu mala'ekati kapopaano nobusomo dua duhuleleno, maka notihambi sekatolu dawu'a oleo, sekatolu dawu'a wula bhe sekatolu dawu'a kulipopo sampe sekatolu dawu'a tilangano no-hohondomo. Dadi'anomo sekatolu dawu'a ole-oleo miina nae-ntalea'a, sekatolu dawu'a kohondo'a sedhulu'a kahohondono.

¹³Ta'awohamo dua bhe afetingke se'ulu bhoa nelola-lola te wuntano lani bhe nokotanga nohaa'i sepali'a ambano, "Balaamoomu! Balaamoomu! Balaamo mpuu mie meateno we dhunia, ane natifetingkemo ndiino duhulelendo mala'ekati totoluno tapa'o mebusono."

Duhulele kalima iseno

9:1-12

9 Pada ana'a mala'ekati kalidimano nobusomo duhuleleno, ta'awohamo se'ulu kulipopo toka mondawuno we dhunia. Kulipopo ana'a dowa'ane kunsino ola tapa kotompano [kaeate'ano

mate, ²Fointono olano mate na'a nolengkae, lasao nobhombola gawu pasae nomai'ao ne kaehampu'a bhalano, sampe oleo bhe koseka'ewa'ae lani nohohondo hampano gawu mai'aono weo ola ana'a. ³Nomai'ao weo gawu na'a tamba'omo dopolua-lua kapunda dosampu we dhunia. Kapunda aini dowa'anda kuasa kabeanga kuasano wa'ati-atikoho. ⁴Kapunda andoa ini do'ele'aanda daedai-dai kahoku tawa kantisa tawa sabhaha pu'uno sau, ampamo kaowu damekolea-lea'i manusia tapa mepakeno katandano Lahata'ala ne konda'indo. ⁵Andoa miina da'umunda'aanda daepongko manusia, tamaka dasumikisaada kaowu nalima wula kaomponano. Kasikisaando kapunda ana'a peda kaleano ka'ati'ano wa'ati-atikoho. ⁶Wakutuu ana'a manusia dae'ondofi mate, tamaka pae dapo'awaa-nea; gaondo damatemo, tamaka mate namileianda.

⁷Katundo kapunda andoa na'a pasa'ida adhaha nefontaa-ntaa so popahisa'a. Te fotundo bhe songkondo, wohano peda songko bulawano omputo, ulando nokatu manusia. ⁸Wulundo pasae wuluno fotundo hobhine, wangkando peda wangkando singa. ⁹Mbadhando dodapohie tapedamo bhadhu uti, depano panindo pasae kantawuno kareta nehelano adhaha dolumpa weo popahisa'a. ¹⁰Lensindo bhe tifundo pasae wa'ati-atikoho, ne lensindo na'a nandoo kuasa so dasumikisaa'ao manusia nalima wula kaomponano. ¹¹Kafeompu'a mahintangida o mala'ekati tungguno ola pata kotompano. Neano ne wamba Ibrani dokonae Abadon, ne wamba Yunani dokonae Apolion [ma'anano Fobinasano]. ¹²Balaa kabhao-bhaono nolalomo, tadua nahaa ise balaa so humatono.

Duhulele kanomo iseno

9:13-21

¹³Mala'ekati kanonoono nobusomo dua duhuleleno. Ta'afetingkemo dua suaha nomai'ao ne kofato'onu'ae sikuano medha bulawa kaetunu'a dupa ne wiseno Lahata'ala. ¹⁴Suaha ana'a nopugau ne mala'ekati kanonoono meintahano duhulele maitu ambano, "Lenseda kopopaando mala'ekati titapuno we umele bhalano Efrat." ¹⁵Mala'ekati popaano na'a dolensedamo, andoa ini dofontaa-ntaada somo dhamuno, oleono, wulano bhe ta'umo ana'a, so damongko'ao sekatolu dawu'a manusia. ¹⁶Afetingke dua kabhahindo tantara sumawino ne adhaha na'a, dohaa fulu hewu lasa. ¹⁷Weo powohaku ini, awohamo adhaha bhe mie sumawikida

peda aini: andoa debhadhu uti, waranaano kadea peda efi, kanda peda nila bhe kakuni peda waleha. Fotuno adhaha pasa'ida fotuno singa, nomai'ao ne wobhando nolimba efi, gawu bhe soano waleha. ¹⁸Sekatolu dawu'a manusia dotipongko'ao balaa tolu hondano ini, oefi, o gawu bhe waleha lumimbano ne wobhando adhaha na'a. ¹⁹Kapa'amo kuasando adhaha na'a neate ne wobhando bhe ne lensindo, hampano lensindo tapedamo ule kofotuno, fotumo aini fosikisaano.

²⁰Tamaka manusia sigao'ano tapa tipongko'ano ne balaa maitu, miina dua dametomp'a'ao kahadhaa modai nehabuno limando. Andoa miina datumiehea desombai rohi modai, bhe sabhaha barahala mai'ao ne bulawa, salaka, tambaga, kontu bhe sau, tapa fowohano, tapa fofetingkeno bhe tapa mekala-kalano. ²¹Andoa miina dua dametomp'a'ao podiundo dofopongko, dofowuhake, dopokawite-wite bhe doso'o.

Mala'ekati bhe kaluluno kitabi mohobu

10:1-11

10 Awohamo dua seemie mala'ekati kokuasano nosampu nomai'ao te surugaa. Pakeano o olu, fotuno nopangalibue to'ue, ulano tapedamo oleo, bhe a'eno pasae kampana ngkamalamala. ²Ne limano neinta-intaha kaluluno kitabi mohobu padamo dolengkae. A'eno suanano nofofindae we te'i, a'eno kemano nofofindae we wite. ³Pada ana'a nokei nofekahaa-haa'i pedamo kangaano singa. Pada nokei dotobhoosie suahano guntu fitu nduu. ⁴Sapalusino nokosuaha guntu fitu nduuno maitu, patudhuku abuhie, tamaka ta'afetingkemo dua suaha nomai'ao te surugaa ambano, “Forahasia'e nekosuaha'aono guntu fitu nduuno maitu, koise buhiea!”

⁵Pada ana'a mala'ekati newohaku neehe-ehe we te'i bhe we wite na'a notaohaomo limano te lani. ⁶Anoa notunda nosambili Dumadino suhue dhamani, mokonandoono lani bhe sabhaha i'ino, mokonandoono dhunia bhe sabhaha i'ino, mokonandoono dua te'i bhe sabhaha i'ino, ambano, “Paemo damodhuluea tempono. ⁷Tamaka sanatifetingke mala'ekati kapipituno nabuso duhuleleno, maka nohatomo tempono Lahata'ala namekako'ula patudhuno tifebuni'ano, peda toka nefohato'aono ana-anabii palima-limano.”

⁸Suaha nefetingkeku mai'ao te lani na'a, nopugaumo toha ne idi ambano, “Kalamo, ala kaluluno kitabi tilengkano ne limano

mala'ekati meehe-eheno we te'i bhe we wite watu.”⁹ Pada aitu akalamo ne mala'ekati na'a maka aesalo nama'a kanau kaluluno kitabi amaitu. Ambano mala'ekati na'a ne idi, “Alae maka humaa'e, nahumato weo handamu naopa'i, tamaka ne wiwimu numamisie naomeko nada golano ani.”¹⁰ Aalamo kaluluno kitabi ne limano mala'ekati maitu maka ahumaa'e, ne wiwiku anamisie nomeko peda golano ani, gaha'a hato weo handaku nopa'i namino.¹¹ Dofohato kanaumo ambado, “Hintu tetewei kosuaha toha nada anabii, mugau'ao so kumadhadhiano ne sabhaha bansano liwu, sabhaha siwulu, sabhaha wamba bhe sabhaha omputo.”

Dohodua sakusiino Lahata'ala

11:1-14

11 Pada ana'a dowa'a kanaumo wulu sepele nokatu sau kae-suka'a bhe dofohato kanau ambado, “Ehe maka sukapi Lambuno Lahata'ala bhe medha kaetunu'a dupa, eapida dua kabhahindo mie sumambaheano ne itu.² Tamaka kadete we simbalino Lambuno Lahata'ala heruane ae, koemo sukapiea, hampano padamo dowa'andae bansano liwu sigao'ano. Andoa maitu daminda-minda'i kota mongkilo nafato fulu haa wula kaomponano.³ Kaowu Idi amokuasamo dahodua sakusiiku dakosuaha nada anabii bhe daepake kadu [tandano kaguguhu] nasehewu haa mo'ono nomo fulu oleo kaomponano.”

⁴Andoa maitu pu'uno zaitun haa peleno bhe kaengkoha'ano kantalea haa wuano meehe-eheno ne wiseno Ompuno alamu bhalano.^a ⁵Ane bhe mie so mekolea-lea'ida nalumimba efi namai'ao ne olotando wiwindo maka nahumampuni kaewando. Nadamo ana'a kotika mie so mekolea-lea'ida tetewei datipongko.⁶ Andoa dokokuasa daekunsi lani keana noko'use tangasano dokosuaha peda anabii. Andoa dokokuasa dua ne sabhaha oe dabhalii'e naembali hea, bhe dokokuasa dua daefosampu sabhaha balaa damepeki dhunia ini nafee-fee pakumo ampa kapoindalondo.

⁷Damalusi kaowu damodhala takando dembali sakusii, o kadadi mai'aono weo olano mate tapa kotompano napopahisa bhe andoa, natumaloda maka namongkoda.⁸ Maeatindo tanaendole-ndolemo ne kabhongka we kota bhalano. Nea ka'ibahatino kota ana'a Sodom bhe Mesir, kota aitumo dua katikantai'ano Ompundo te sau salipu.⁹ Mie mai'aono ne sabhaha bansano liwu, sabhaha

^a 11:4 Zak 4:11-14

sampu'a, sabhaha wamba bhe sabhaha siwulu damoha maeatindo tolu oleo seka'indotu kaomponano. Miina da'umunda'aanda maeatindo dakumobuhuda. ¹⁰Mie meateno we dhunia dao'ia'ao matendo bhe naowula sepali'a lalondo sampe dohome-hame bhe dopopaka-pakatu'ao kawa'ao, mba'inomo kohoduando anabii maitu dosikisaa mpuu mie meateno we dhunia. ¹¹Nopalusi tolu oleo seka'indotu nopesuakidamo inawa nomai'ao ne Lahata'ala sampe dowanu mai'ao ne mate lasao doehe. Kosasawindo mie mohada notolau kate'indo. ¹²Pada aitu anabii hoduanu na'a dofetingkemo suaha mondii nomai'ao te surugaa nosali'ida ambano, "Fonimoomu te ini!" Andoa lasao dofoni te surugaa nokaputida olu, sabhaha kaewando dowoha'ao wuntano matando.

¹³Wakutuu aitu dua tamba'omo nandoo luali bhalano, sekampulu dawu'a kota nosansamo. Dofitu hewu mateno mba'inomo luali ana'a; mie sigao'ano dote'i sepali'a sampe dofekakalabhia Lahata'ala te surugaa. ¹⁴Balaa kahaa iseno nolalomo, natumulue-mo dua balaa katolu iseno.

Duhulele kafitu iseno bhe lagu-lagundo kamungkula'i
11:15-19

¹⁵Pada aitu mala'ekati kapipituno nobusomo duhuleleno maka notifetingkemo suaha-suaha mohaa'i sepali'a weo surugaa, ambado,

"Kuasa kafopahinta'ano dhunia
nointahaemo Ompuntoomu bhe Mesias Omputo
Fosalamatino,
Anoa namahinta nada omputo
ampa suhue dhamani."

¹⁶Kamungkula haa fulu popaano mengkohano ne wiseno Lahata'ala te wawono kaengkoha'ando kumalabhiano, defodapa do-taohao sombado ne Lahata'ala. ¹⁷Ambado,

"Taefoampe katumpuno lalo ne Hintu Ompu
Lahata'ala Fofoliuno Kuasa,
ndumandoono bhe toka ndumandoono,
hampano Hintu pakeemo kuasamu bhalano,
metandakimo pahinta peda Omputo.

¹⁸Sabhaha bansando liwu do'amaha,
tamaka nohatomo amahamu.

Aitu nohatomo tempono mie mate dabhotusida,

temponomo dua palima-limamu dama'anda
 ponambodo,
 pedamo dua ne ana-anabii,
 mie mongkilo, mie mote'ino neamu,
 mie mohobu bhe mie bhalano.
 Temponomo dua damobinasa mie mohansuruno
 dhunia.”

¹⁹Tanotilengkamo dua Lambuno Lahata'ala te surugaa, notiwohamo dua sohongano podhandi'a weo Lambuno Lahata'ala na'a. Gaha'a wakutuu aitu dua nokobhibhito, nokopisibhela, nokoguntu, nokoluali, bhe nosampu use ngkobhatu nobhie sepali'a.

O hobhine bhe naga 12:1-6

12 Tanotiwohamo tanda bhalano timente'aono te lani: seemie hobhine, pakeano o oleo, o wula we pandano a'eno, ne fotuno nefokana songkono omputo nomai'ao ne ompulu haa ulu kulipopo. ²Hobhine aitu nofowoowa; hampano temponomo nakoana, anoa nofedee bhe nokei'ao kalea. ³Tanotiwohamo dua tanda timente'aono sigao'ano te lani: se'ulu naga bhalano nodea lalo mo'ito, fotuno fitu pongke, tanduno ompulu pele, te wawono fotuno nandoo songkono omputo fitu woka. ⁴Sekatolu dawu'a kulipopo te lani nosohopianda lensino maka no'ohofida we dhunia. Naga ana'a neehe-ehe ne wiseno hobhine so koanano maitu, patudhuno salenteno anano nadumo'ue. ⁵Hobhine amaitu nokoana'ao seemie mo'ane somo mahintangino sabhaha bansano liwu naepake katuko uti. Tamba'omo anano maitu doagoi'e maka doowae ne Lahata'ala, ne kaengkoha'ano kumalabhiano. ⁶Hobhine ana'a nofilei we pandaso bhalano, ne kaeate'a toka nefontaan-taano Lahata'ala so anoa. Ne watu dadumamba'aane nasehewu haa mo'ono nomo fulu oleo kaomponano.

O naga dotaloe 12:7-9

⁷Pada aitu nandoomo popahisa'a te surugaa. Mikael bhe mala'ekatino dopopahisa dopoewangi bhe naga amaitu. Naga ana'a nopopahisa dosuhue dua bhe mala'ekatino. ⁸Gaha'a o naga dotaloe, sampe anoa bhe mala'ekatino miinamo da'umunda'aandaa

daeate te surugaa. ⁹Naga bhalano maitu do'ohoe we simbali! Anoamo itu ule ngkamukula, neano dokonae Kafeompu'ando see-tani tawa Kolakindo rohi modai, mekakolilinono kosedhunia'ae. Anoa do'ohoe we dhunia dopoowa-owa bhe mala'ekatino sa-bhangka'ino.

Lagu-laguno kafotalo

12:10-12

¹⁰Afetingkemo dua suaha te surugaa nohaa'i ambano,

“Aitu nohatomo kasalamati,

kuasa Kafopahinta'ano Lahata'alantoomu,

bhe kuasanomo dua Mesias Omputo Fosalamatino,

hampano mobhie'aono bhahitie'intoomu mentae

mohondo ne wiseno Lahata'alantoomu padamo

do'ohoe [we simbalino surugaa.]

¹¹Anoa dotaloane heano Anano Dhumba bhe pugau nesakusii'aondo.

Andoa miina daooloanea inawando, dohelasi

domate.

¹²Dadi'anomo, hintu surugaa bhe kosasawindo meatefie, fowulaomu lalomiu!

Tamaka balaamoomu hintimiu wite bhe te'i,

hampano nosampunikikoomu Kafeompu'ando seetani

weo amahano bhalano;

nopande'aane wakutuuno nosekemo.”

O hobhine no'ambae naga

12:13-18

¹³Gaha'a hato nopande'ao lalono do'ohoemo we dhunia, o naga na'a lasao no'amba hobhine molenteno ana'i mo'ane sa'ituini.

¹⁴Hobhine aitu dowane panino bhoa bhalano so nalumola'ao te kaeate'ano te pandaso bhalano. Ne itu dadumamba'aane natolu ta'u setanga kaomponano, nakodo'o bhe ule ana'a. ¹⁵Ule ana'a nefolua oe nomai'ao ne wobhano tapedamo umele noangkafi

kundono hobhine amaitu neanomo nawowo'oe mawa. ¹⁶Tamaka hobhine maitu notulumie wite. O wite nofonganga wobhano maka

nodo'u umele lumimbano ne wobhano naga ana'a. ¹⁷Naga ana'a no'amaha ne hobhine amaitu lasao nokala nopopahisa noewangi

sampu'ano sigao'ano, mie mangkafino pahintano Lahata'ala bhe mintahakino kafohatono Yesus. ¹⁸Naga ana'a taneehe-ehemo we wiwino te'i.

Kadadi lumimba'ano mai'aono weo te'i

13:1-10

13 Pada ana'a awohamo kadadi nolimba mai'ao weo te'i, fotuno fitu pongke, tanduno ompulu pele. Ne tanduno na'a nandoo ompulu woka songkono omputo. Te fotuno notibuhi sabhaha nea kafeka'aebu ne Lahata'ala. ²Kadadi ana'a nokatu harimau,^a tamaka a'eno peda a'eno beruang, wobhano peda wobhano singa. Naga sa'ituini nowa'ao ka'osano, kaengkoha'ano bhe kuasano bhalano ne kadadi amaitu. ³Fotuno sepongke woha'ano nobhela modato neowa mate, tamaka kabhela modato na'a no'uhimo. Kosedhunia'ae domente maka doangkafi kadadi amaitu. ⁴Andoa dosombai naga ana'a hampano anoamo ma'aono kuasa ne kadadi amaitu. Andoa dosombai dua kadadi amaitu bhe dopugau ambado, "La'ae bhahaa pototo'ano bhe kadadi aini? La'ae bhahaa so mondoino poewangiane?"

⁵Kadadi ana'a dowane kalalesa nakowamba'ao kalangkeno diu bhe kafeka'aebu ne Lahata'ala, dowane dua kalalesa nahumabue kansuhu ampa nafato fulu haa wula kaomponano. ⁶Dadi'anomo kadadi ana'a nofonganga wobhano nofeka'aebumo Lahata'ala, nofekandidiki neano, nofeka'aebu dua lambu kaeate'ano Lahata'ala bhe kosasawindo meateno te surugaa. ⁷Kadadi amaitu dowane dua kapooli napoewangi bhe umati mongkilo maka natumaloda. Dowane dua kuasa ne sabhaha sampu'a, sabhaha siwulu, sabhaha wamba, bhe sabhaha bansano liwu. ⁸Kosasawindo mie meateno we dhunia dasumomba ne anoa. Miemo andoa ini, mpini pakatifokonandoono dhunia, miina natibuhia neando weo Kitabindo Mie Dumadi, fehebua'ano Anano Dhumba toka nesumbele. ⁹Kotingalano naetaa nametingke! ¹⁰Mie toka nefotantu natitohongku, tetewei datumohongkue; mie toka nefotantu namate'ao kampue, tetewei damongkoane kampue. Maraluu'ano mpuu kakosabaha dopotaami bhe kaparasaeando umati mongkilo.

---

^a 13:2 Sakotu'uno: *macan tutul*.

Kadadi lumimba'ano mai'aono weo wite

13:11-18

¹¹Awohamo dua se'ulu kadadi nolimba mai'ao weo wite, tanduno haa pele peda tanduno anano dhumba, nokotanga peda se'ulu naga. ¹²Kadadi ana'a nopake kosasawi'ae kuasano kadadi kabhao-bhaono sa'ituini maka nodhalangie ne wiseno. Kosaka'ewa'ae dhunia bhe mie meateno we dhunia nofosuhuda dasumombai kadadi kabhao-bhaono kokabhela modato meowano mate na'a, tamaka no'uhimo. ¹³[Kadadi mai'aono weo wite ini, nefokonandoo tanda-tanda bhalano timente'aono, sampe nefosampu dua efi mai'ao te lani ne wisendo mie bhahi. ¹⁴Mie meateno we dhunia nofekakililinoanda tanda-tanda timente'aono, nefopooli'ao ne anoa so nahumabu ne wiseno kadadi kabhao-bhaono na'a. Anoa notudu dua mie meateno we dhunia daehabu patung so dasumombai'ao kadadi mobhela'aono kampuue tamaka sadaa-daa nodadi. ¹⁵Anoa dowa'ane dua kalalesa naefopesua inawa ne patung nehabundo amaitu, sampe patungno kadadi ana'a nopande nopugau bhe nofotudu sabhaha mie mongaheno sumombai'e damongkoda. ¹⁶Kosasawindo mie, namie bhalano namie mohobu, nahangkaea nangkumaasi-asi, namie bebasi nabhatua, nofosuhuda kadadi ana'a dakumatandada ne limano suanando tawa ne konda'indo. ¹⁷Bhe naseemie miina bhe membalino po'oli poasono, mpahinomo andoa mepakeno katandano, mepakeno neano kadadi amaitu tawa mepakeno ka'eapi koma'ana'aono neano.

¹⁸Maraluu'ano sepali'a ne ini o kapande. Mie kokapandeno naetaa name'eapi ma'anano ka'eapino kadadi amaitu, kapa'amo ka'eapi amaitu neano seemie manusia. Ka'eapino neano nomo mo'ono nomo fulu nonoo.

Anano Dhumba bhe mie mangkafie netolosino

14:1-5

14 Pada aitu awohamo dua Anano Dhumba neehe-ehe te kabhawono Sion. Anoa nopoowa-owa bhe mie domo'ono fato fulu fato hewu, sanea bhe kabuhino neano Anano Dhumba bhe neano Amano ne konda'indo. ²Ta'afetingkemo dua suaha nomai'ao te lani pedamo guhuntumano luano oe bhalano bhe nduuno pisibhela timote'i'ano. Suaha nefetingkeku na'a pedamo dua kantawundo mie mekusapino dobhesi-bhesi kusapindo.

³Andoa delagu-lagu'ao lagu bu'ou ne wiseno kaengkoha'a kumalabbiano bhe ne wisendo mahaluku fato uluno bhe ne wiseno kamu-kamungkula'i. Bhe naseemie miina bhe membalino poguhu'aono lagundo, mpahinomo mie mo'ono fato fulu fato hewuno titolosino mai'ao we dhunia. ⁴Andoa ini mie pata pokadengo'aono wutondo bhe hobhine, dongkilo peda kalambe. Ne amai maka kahope'ano Anano Dhumba, sadhia doangkafie. Andoa ini notolosida mai'ao ne manusia daembali kapopanga kabhao-bhaono so Lahata'ala bhe so Anano Dhumba maitu. ⁵Ne wiwindo miina sepali'a bhe pahaa, andoa miina dakodengo-dengoa.

Tempono so kafobhotusi'a

14:6-13

⁶Ta'awohamo dua mala'ekati sigao'ano nelola-lola te wuntano lani. Anoa newowo'o Bhihita Metaa suhue dhamani so namolele ne mie meateno we dhunia, ne sabhaha bansano liwu, sabhaha sampu'a, sabhaha wamba bhe sabhaha siwulu. ⁷Anoa nokei nofekahaa-haa'i ambano, "Mote'iomu ne Lahata'ala! Fekakalabhia'omu neano! Kapa'amo nohatomo tempono kafobhotusi'ano. Taohao sombamiu ne Mokonandoono lani bhe dhunia, te'i bhe sabhaha matano oe."

⁸Notuluemo dua mala'ekati kahoduano nopugau ambano, "Nosansamo, nosansamo Babel kota bhalano maitu, mekalolanuno sabhaha bansano liwu hampano nofefoho'utianda anggurununo nafusuu modai pokawite-wite." ⁹Noangkafie dua mala'ekati kato-toluno bhe nopugau nofekahaa-haa'i ambano, "Sasuka sumombaino kadadi amaitu bhe patungno, bhe tumahimano katandano ne konda'ino tawa ne limano, ¹⁰anoa maitu naoho'u angguru, ma'anao naenamisi kahukumuno Lahata'ala. Angguru aitu dofontaa-ntaa'e weo kampoho'u'ano amahano Lahata'ala, miina nakosalosaloa [daa-daa'e ka'osano]. Mie medando ana'a dasumikisaa'ane efi bhe waleha ne wisendo mala'ekati mongkilono bhe ne wiseno Anano Dhumba. ¹¹Gawuno efi sumikisaada na'a nakumatowotowo kansuhu ampa suhue dhamani. Mentae mohondo pae bhe katiehea dasumikisaada, hampano dosombamo ne kadadi amaitu bhe patungno bhe dotahima katandano neano." ¹²Maraluu'ano ne ini kakosabahando umati mongkilo dopotaami weo kasabha, mie mangkafino pahintano Lahata'ala bhe kumampuu-mpuuno kapasasea ne Yesus.

¹³Afetingkemo dua suaha nomai'ao te surugaa ambano, “Buhie! Dokodawua mpuu mie mateno se'iseno bhe Ompu notanda ampa aitu.” Ambano Rohino Lahata'ala, “Uumbe daanumo. Andoa damewule'ao kahadhaa mo'osando, hampano sabhaha podiu metaa naposabhangkaanda.”

Tobhe'a we dhunia

14:14-20

¹⁴Awohamo dua gaha'a bhe olu ngkapute, te wawono nengko-ha-ngkoha seemie pasae Anano Manusia nefokana songkono omputo mai'ao ne bulawa. Neintaha semata kapulu kokanggai so katobhe'a, nohoko sepali'a. ¹⁵Nolimbamo seemie mala'ekati sigao'ano nomai'ao weo Lambuno Lahata'ala nokei nofekahaa-haa'i ne Mengkoha-ngkohano te olu ngkapute na'a ambano, “Fowawemo kapulu kokanggaimu itu, tobheemo, nohatomo tempono tobhe'a, kapa'amo so netobhe we dhunia nokunimo.” ¹⁶Dadi'ano-mo Mengkoha-ngkohano te olu ngkapute na'a nofowawemo kapulu kokanggaino we dhunia, maka o dhunia dotobheemo.

¹⁷Nolimbamo dua seemie mala'ekati sigao'ano mai'ao weo Lambuno Lahata'ala te surugaa, neintaha dua semata kapulu kokanggai mohoko'ano. ¹⁸Gaha'a nomaimo toha seemie mala'ekati sigao'ano, nomai'ao we medha kaetunu'a dupa. Anoa nokuasai efi. Mala'ekati aini nokei nofekahaa-haa'i ne mala'ekati meintahano kapulu mohoko'ano sa'ituini ambano, “Fowawe kapulu kokanggaimu mohoko'ano itu, timpuda bhakeno angguru we dhunia, kapa'amo dota'amo.” ¹⁹Mala'ekati ana'a nofowawe kapulu kokanggaino we dhunia netimpu bhakeno angguru maka no'ohofie weo kantobha bhalano kaefeo'a angguru, ka'ibahatino amahano Lahata'ala. ²⁰Bhakendo angguru maitu dofeoda we simbalino kota, maka nomai'ao ne kantobha kaefeo'a na'a nomawamo hea, kalangkeno ampa te kasamano adhaha [napehaa metere], kakodo'ono nomawa napetolu mo'ono kilo.

Lagundo Fotalono

15:1-4

15 Pada aitu awohamo dua tanda bhalano timente'aono te lani nobhibhiisa sepali'a: dopipitu mala'ekati deowa fitu honda balaa kapuliaono, kafetompainomo amahano Lahata'ala. ²Awoha dua te'i peda paeasa bhalano noposalo bhe efi. Ne wiwino

te'i na'a deehe-ehemo mie tumalono kadadi sa'ituini, patungno bhe ka'eapino neano. Andoa deinta-intaha kusapi kawa'aono Lahata'ala.
³ Andoa delagu-lagu'ao laguno Musa palima-limano Lahata'ala bhe laguno Anano Dhumba. Ambado,

“Hintu Ompu Lahata'ala Fofoliuno Kuasa!
 Nobhala bhe notimente'ao mpuu angka'ano
 limamu.

No'adhili bhe nobanara mpuu sabhaha habumu.
 Hintu Omputo sabhaha bansano liwu!

⁴ La'ae bhahaa so tapa mote'ino ne Hintu Ompu?
 La'ae bhahaa so tapa mekakalabhiano neamu?
 Kapa'amo Hintumo kaowu mongkilonu.

Sabhaha bansano liwu damai datumaohao sombado
 ne Hintu,
 kapa'amo kabhotusimu umadhilino dowohaemo
 sabhaha mie.”

Dopipitu mala'ekati deowa mangkono amahano Lahata'ala
 15:5-8

⁵ Pada ana'a awohamo dolengka Boloku Mongkilo, tenda kaeate'ano Lahata'ala te surugaa. ⁶ Domai'ao ne boloku ana'a dolimbamo mala'ekati pipituno meowano fitu honda balaa sa'ituini. Pakeando kai mo'alusu nokosilo kaputeno, mbadhandu dowawe'iane kagege bulawa. ⁷ Se'ulu mahaluku mai'aono ne mahaluku popaano na'a nowa'ao mala'ekati pipituno maitu fitu woka mangko bulawa nopono'ao amahano Lahata'ala dumadino ampa suhue dhamani. ⁸ Boloku Mongkilo maitu nopono'ao gawu hampano kakalabhia bhe kuasano Lahata'ala. Bhe naseemie pae bhe so moolino mesuano weo Boloku Mongkilo maitu, ane pae'o namalusi kofitu honda'ae balaa neowando mala'ekati pipituno na'a.

Balaa fitu hondano
 16:1-21

16 Afetingkemo dua suaha mohaa'i nomai'ao weo Boloku Mongkilo nopugau ne mala'ekati pipituno na'a ambano, “Kalaomu maka sungkae'omu kofitu woka'ae mangkono amahano Lahata'ala itu we dhunia!” ² Nokalamo mala'ekati kabhao-bhaono nosungka mangkono we dhunia maka kosasawindo mie mepakeno

katandano kadadi sa'ituini bhe sumombaino patungno, no-tumbuida kawisu modai mokompeaha'ino.

³Mala'ekati kahoduano nosungkamo mangkono we te'i, gaha'a oeno te'i lasao nembali hea pedamo heando mie mate sampe kosasawindo koinawano weo te'i dopuli domate.

⁴Mala'ekati katotoluno nosungka mangkono we sabhaha umele bhe matano oe, lasao kosasawi'ae dembali hea. ⁵Afetingkemo dua mala'ekati kumuasaino oe nopugau ambano,

“Hintu ndumandoono bhe toka ndumandoono,

Hintu mongkilono,

no'adhili mpuu kahukumu nefondawumu.

⁶Kapa'amo andoamo maitu motuhuno heando umati mongkilono bhe ana-anabii.

Aitu fefoho'utianda hea,

daanumo nopantasimo so andoa.”

⁷Afetingkemo dua suaha nomai'ao ne medha kaetunu'a dupa nopugau ambano,

“Uumbe daanumo Hintu Ompu Lahata'ala Fofoliuno

Kuasa,

kahukumu nefondawumu nobanara bhe no'adhili.”

⁸Mala'ekati kapopaano nosungkamo mangkono te wawono oleo, maka o oleo dow'a'ane kapooli natumunu manusia sampe daodada.

⁹Manusia titunu'aono kasodono oleo mobhibhiisano na'a, tado-bhatata'iao neano Lahata'ala kokuasano ne sabhaha balaa amaitu. Andoa miina dametompa'ao podiundo so damekakalabhia'ao Lahata'ala.

¹⁰Mala'ekati kalidimano nosungkamo mangkono te wawono kaengkoha'a kumalabhiano kadadi ana'a, sampe liwu kafo-pahinta'ano nohohondomo bhe manusia dosia lelando ka'osano kaleando. ¹¹Andoa dobhatata'iao Lahata'ala te surugaa, hampano kaleano bhe kawisundo, tamaka miina dametompa'ao podiu modaindo.

¹²Mala'ekati kanonoono nosungkamo mangkono te wawono umele bhalano konea'ano Efrat, lasao nokekele. Dadi'anomo no-kantaa-ntaamo kaangka'a so sabhaha omputo mai'aono te mata oleo. ¹³Ta'awohamo dua rohi modai dototolu pasa'ida kahaka dolimba mai'ao ne wobhano naga, ne wobhano kadadi bhe ne wobhano mpahaana-anabiino. ¹⁴Andoamo maitu rohindo seetani mehabuno sabhaha tanda tapa mentela. Kototolundo dokalamo

dofohompu sabhaha omputo ne dhunia so dapopahisa'ao nahumato oleo bhalano, oleonomo Lahata'ala Fofoliuno Kuasa.

¹⁵[Ambano Ompu] “Tandai'eomu! Ahumato nada kaso'o. Nokodawua mpuu mie kodhagano bhe mohilalono pakeano, keana nokala kalembi-lembi bhe natiwoha kaambano'ano ne wisendo mie bhahi.”

¹⁶Sabhaha omputo ana'a dofohompuda ne se'onu liwu, weo wamba Ibrani dokonae Harmagedon.

¹⁷Palusi aitu mala'ekati kapipituno nosungkamo mangkono te antara. Gaha'a tanotifetingkemo suaha nomai'ao ne kaengkoha'a kumalabhiano weo Boloku Mongkilo, nohaa'i sepali'a ambano, “Nopalusimo!” ¹⁸Tanokosilakamo dua bhibhito, pisibhela bhe guntu, tanonandoomo dua lualino wite mobhibhiisano. Luali medando ana'a miina'o sepali'a nakumadhadhia mpini pakandooono manusia ne dhunia. Pedamo na'a kabhibhiisano luali amaitu. ¹⁹Kota bhalano maitu nobhongka nofetoludawue, kotando sabhaha bansano liwu nopuli nosansa. Lahata'ala nofe'ulaimo Babel kota bhalano maitu, maka nowa'ane nofoho'u angguru ne kampoho'u'ano, ka'ibahatino kapontalabhi-labhino amahano Lahata'ala. ²⁰Sabhaha liwuto nopuli nosali, sabhaha kabhawo miinamo daohaa. ²¹Nondawumo use ngkobhatu nomai'ao te lani notabuhiki manusia; use ngkobhatu na'a peda'idamo kontu sepoi-sepoi kabhieno napelima fulu kilo. Manusia dobhatata'iao Lahata'ala hampano balaano use ngkobhatu amaitu notolau kabhibhiisano.

O hobhine te wawono kadadi

17:1-18

17 Pada ana'a nomaimo seemie mai'ao ne mala'ekati pipituno meowano fitu woka mangko maitu bhe nopugau ne idi ambano, “Mai se ini, amotiwohaangko kahukumu so karambole tiende-endeno mengkohano ne tombuno ko'oe'ano. ²Sabhaha omputo ne dhunia padamo dopokawite-wite bhe anoa. Mie meateno we dhunia padamo dololanu'ao podiu pokawite-witeno, tapedamo moho'uno angguru.”

³Pada ana'a nokabhinti kanaumo Rohino Lahata'ala maka nowowo'o kanau we pandaso bhalano. Ne itu awohamo seemie hobhine nengkoha-ngkoha te wawono se'ulu kadadi, waranaano o

kadea lalo mo'ito. Uluno kadadi ana'a nopono'ao nea meka'aebuno Lahata'ala; fotuno fitu pongke, tanduno ompulu pele. ⁴Pakeano hobhine ana'a o wungo bhe kadea lalo mo'ito, wutono dolegasiane bulawa, kontu moinda bhe muntia. Ne limano neinta-intaha sewoka kampoho'u'a bulawa nopono'ao sabhaha giu timolampi bhe pokahaku, pehapino dadi pokawite-witeno. ⁵Ne konda'ino notibuhi nea tifebuni'ano ma'ana,

BABEL BHALANO,
INANDOMO SABHAHA KARAMBOLE
BHE KAMA'AO'ANO SABHAHA DIU TIMOLAMPI NE DHUNIA INI.

⁶Awohamo dua hobhine amaitu nololanu'ao heando umati mongkilo bhe mie mate'aono kaparasaeando ne Yesus nesa-kusii'aondo.

Awoha hobhine amaitu ta'apokamente-mentemo. ⁷Nopugaumo toha mala'ekati na'a ambano, "Noafa gaha'a mente'ao? Amohatoangko ma'anano tifebuni'ano hobhine amaitu bhe kadadi kasawi'ano, kadadi kofotu'ano fitu pongke bhe kotandu'ano ompulu pele. ⁸Kadadi newohamu itu endefi'ini nodadi, ampa aitu miinamo, tamaka mada kaowu natiumba toha namai'ao ne olano mate tapa kotompano naehopeki kabinasa. Mie meateno we dhunia tapa tibuhi'ano nea weo Kitabindo Mie Dumadi mpini pakanandoono dhunia, tadamente damoha kadadi amaitu. Kapa'amo kadadi amaitu endefi'ini nodadi, ampa aitu miinamo, tamaka mada kaowu natiumba toha.

⁹Maraluu'ano mpuu ne ini fekihi kokapandeno. Fotu fitu pongkeno na'a ma'anano fitu kabhawo kaengkoha'ano hobhine amaitu. Fitu fotuno maitu nokoma'ana'ao dua omputo dopipitu: ¹⁰lidimano dosabumo, seemie nandoo nopahinta, seemieno miina'o nahumatoa, maka ane nahumato namahinta nasekabantaha kaowu. ¹¹Kadadi dumadino endefi'ini tamaka ampa aitu miinamo, anoamo ini omputo kaaluno. Anoa seemie dua mai'aono ne omputo pipituno maitu maka naehopeki kabinasa. ¹²Tandu ompulu peleno newohamu itu, ma'anano doompulu omputo tapa'o mahintano. Tamaka nasedhamu kaomponano dae'awa dua kuasa nada omputo dapoowa-owa bhe kadadi amaitu. ¹³Andoa maitu dosepatudhu; ka'osa bhe kuasando dowa'ane kadadi amaitu. ¹⁴Andoa dapopahisa bhe Anano Dhumba, tamaka Anano Dhumba

natumaloda hampano Anoa Kafeompu'andomo sabhaha kafeompu'a bhe Omputo sabhaha omputo. Anano Dhumba na'a daposabhangkaane mie nesali'ino, nepilino bhe tiparasaeano.”

¹⁵Nopugaumo dua mala'ekati na'a ne idi ambano, “Tombuno ko'oe'ano kaengkoha'ano karambole newohamu itu, ma'anano, sabhaha bansano liwu, mie bhahi, sabhaha siwulu bhe sabhaha wamba. ¹⁶Tandu ompulu peleno bhe kadadi newohamu itu, dabansi karambole amaitu. Andoa darumampasi sabhaha fehebua'ano bhe dalumembie, daomaa i'ino maka dahumampuniane efi. ¹⁷Lahata'ala padamo nofodoli totono lalondo so dadhumalangi'ao patudhuno Lahata'ala. Nohabuda dua dosekakolalo dama'ao kuasa kafopahinta'ando ne kadadi amaitu, ampa sabhaha bhoasaono Lahata'ala nako'ula. ¹⁸Hobhine newohamu itu, ma'anano kota bhalano mahintanginomo sabhaha omputo ne dhunia ini.”

Kahansuru'ano Babel

18:1-20

18 Pada amaitu awohamo dua mala'ekati sigao'ano nosampu nomai'ao te surugaa. Anoa nobhala sepali'a kuasano, dhunia tanentaleamo hampano kakalabhiano. ²Mala'ekati amaitu nokei nefekahaa'i suahano ambano,

“Nosansamo, nosansamo kota bhalano Babel.

Kota amaitu nembalimo kaeate'ando rohi modai,
kafeolu'ando seetani,

ka'uko'ando sabhaha ka'uhi moharamu bhe
timohakuno.

³ Kanandoo'ano peda maitu hampano sabhaha bansano
liwu padamo dofoho'u anggurunu nafusuu modai
pokawite-wite,
sabhaha omputo ne dhunia padamo
dopokawite-wite bhe anoa,
sabhaha daga ne dhunia ini dohangkaeamo
dhohono nafusuuno modai'ano
pontalabhi-labhino.”

⁴Afetingkemo dua suaha sigao'ano nomai'ao te surugaa nopugau ambano,

“Umatiku, limbamoomu [mai'ao ne kota aitu],
gampianeomu,

- neanomo paise mealaomu dawu weo sabhaha
dhosano,
keana nokangkanaikoomu sabhaha balaano.
- 5 Kapa'amo dhosano tanekabu-kabumbumo nohatoemo
lani,
maka Lahata'ala nofe'ulaimo sabhaha podiu
modaino.
- 6 Habue'omu peda nehabuno ne hintimiu,
sabhaha nehabuno bhoosianeomu nahaa paku.
Kampoho'u'ano fosingi'ianeomu kafoho'u
nahaa paku ka'osano newa'aono ne hintimiu.
- 7 Sikisaa'eomu bhe fekaguguhue'omu
ampa naposahataa bhe kafosibhala
bhe dadi pontalabhi-labhi nenamisino.
Kapa'amo anoa nokoduku lalono,
'Inodi ini omputo hobhine mintahano pahinta.
O idi suano bhihinandaa,
paise sepali'a aenamisi kaguguhua.'
- 8 Dadi'anomo sabhaha balaa nakumangkanai'e se'oleo:
o hopu, o kaguguhu, o gaba
bhe dahumampuniane efi,
hampano nokokuasa mpuu Ompu Lahata'ala
bhotusie."

⁹Sabhaha omputo ne dhunia mada pokawite-witeno bhe memamisino dadi pontalabhi-labhi bhe anoa, dao'ae bhe daekangko'ae ane daoha kaowu gawuno efi humampunino [kota amaitu]. ¹⁰Andoa daeehe-ehe we mokodo'o'ano hampano daote'i bhahaa nakumantibhada dua balaano kasikisaano. Andoa dapugau,

“Balaamo, balaamo hintu kota bhalano,
hintu Babel kota mo'osa,
hampano sedhamu kaowu kahukumumu
nokangkanaiko.”

¹¹Sabhaha daga ne dhunia ini dao'aefie bhe daguguhu hampano miinamo bhe so umolino pahaasondo. ¹²Pahaasondo na'a o bulawa, salaka, kontu moinda, muntia, kai kapute mo'alusu, kai wungo, pasele bhe kai kadea lalo mo'ito, sabhaha bansano sau mowondu, sabhaha katoka mai'ao ne tandu mopute, sabhaha katoka mai'ao ne sau mo'ali, tambaga, uti bhe kontu mopute,

¹³kulino sau mowondu, sabhaha bansano kagule, mina-mina kawondu, mina-mina nekonando mur, dupa, angguru, mina, wone, gandum, sapi, dhumba, adhaha bhe kareta, bhatua sampe inawando manusia. ¹⁴Andoa dapugau ambado, “Sabhaha kambaka nemokamba'aomu nomiinaemo, sabhaha kanandoomu mangaliuno bhe sabhaha kahangkaeamu pombeahino nosalimo, paemo dapowawaanea.” ¹⁵Sabhaha podagano humangkaea'aono sabhaha bara amaitu, daeehe-ehe we mokodo'o'ano hampano daote'i bhahaa nakumantibhada dua balaano kasikisaa, dao'ae bhe daguguhu.

¹⁶Andoa dapugau ambado,

“Balaamo, balaamo hintu kota bhalano

mepakeno kai kapute mo'alusu,

kai wungo bhe kai kadea lalo mo'ito,

nelegasi'ao bulawa, kontu moinda bhe muntia,

¹⁷kapa'amo sedhamu kaowu kabhahino kahangkaeano
maitu nowolomo nobinasa.”

Kosasawindo nakodha, sawino, mieno bhangka bhe sabhaha mie kokagiuno we te'i daeehe-ehe we mokodo'o'ano. ¹⁸Damoha gawuno efi humampunino kota ana'a dakumeimo ambado, “Kota ae dua bhahaa pototo'ano kabhala bhe kota aini?” ¹⁹Andoa daekambuhi bungahasi te fotundo [katandaino kaguguhundo], bhe dakumei poowa dao'ae bhe daekangko'ae ambado, “Balaamo, balaamo kota bhalano! Kanandoono dohangkaea'anemo sabhaha mie kokapalano we te'i, tamaka sedhamu kaowu nowolomo nobinasa. ²⁰Hintu surugaa, fowula lalomu hampano kahansuru'ano kota aitu! Fowula dua lalomiu, hintimiu umati mongkilo, rasu-rasulu bhe ananabii! Kapa'amo Lahata'ala padamo nowa'ane kahukumuno mbali kabhoosino sabhaha nehabuno kota amaitu ne hintimiu.”

Kotano Babel paemo namanusaoa

18:21-24

²¹Pada aitu seemie mala'ekati mo'osano nesangkemo kontu peda kagili bhalano maka no'ohoe we te'i bhe nopugau ambano, “Nadamo amaitu kota bhalano Babel dahumambita'iane we panda maka paemo sepali'a dapowawaanea. ²²Suahando mebhesi-bhesino kusapi, melagu-laguno, mepunto-puntono suli bhe duhulele, paemo sepali'a natifetingkea weo kotamu. Bhe naseemie tuka paemo daepowawa'ao weo kotamu, guntuno kagili kontu paemo

dua natifetingkea. ²³Tilangano kantalea paemo natiwohaa weo kotamu; suahando lo'ia bu'ou namo'ane nahobhine paemo dua natifetingkea. Podagano meatefiko sanea kabhalano dhunia, sabhaha bansano liwu fekakolilinoanda sihirimu.”

²⁴Ne kotamo ini kapotuhu'ano heando ana-anabii, umati mongkilo bhe sabhaha mie nepongko ne dhunia ini.

Lagu-lagu mba'inomo kotano Babel nohansurumo
19:1-5

19 Pada ana'a afetingkemo kanggetu suahando kantawundo mie bhahi te surugaa delagu ambado,
“Haleluya!

Kasalamati, kakalabhia bhe kuasa nomai'ao ne
Lahata'alantoomu.

² Kapa'amo nobanara bhe no'adhili kahukumuno,
Anoa padamo nohukumu karambole bhalano,
dumai-daino dhunia hampano dadi pokawite-witeno.
Lahata'ala padamo nobhoosianda heando
palima-limano ne karambole amaitu.”

³ Dofendua toha delagu ambado,
“Haleluya!

Gawuno efi humampunino kota amaitu
nobhombola kansuhu ampa suhue dhamani.”

⁴ Kamungkula haa fulu popaano bhe mahaluku fato uluno maitu defodapa dotaohao sombado ne Lahata'ala mengkohano ne kaengkoha'a kumalabhiano bhe dopugau ambado,
“Amin, Haleluya.”

⁵ Notifetingkemo dua suaha nomai'ao ne kaengkoha'a kumalabhiano maitu ambano,

“Pudhi kaitaomu Lahata'alantoomu,
kosasawimiu palima-limano,
hintimiu mote'ino ne Anoa nabhala nahobu!”

Kagaano Anano Dhumba
19:6-10

⁶ Pada amaitu afetingkemo kanggetu suahando kantawundo mie bhahi, pedamo guhantumano luano oe bhalano, pedamo dua nduuno guntu mobhibhiisano ambado,

“Haleluya!

Ompu Lahata'alantoomu Fofoliuno Kuasa
nembalimo omputo.

⁷ Fowula kaitaomu lalontoomu,
mo'ia kaitaomu bhe fekakalabhia kaitaomu
Lahata'ala!

Kapa'amo oleono kagaa'ano Anano Dhumba
nohatomo,
lo'ia bu'ou hobhine notokamo kakanuno.

⁸ So pakeano dowane kai kapute mo'alusu, nonggela
bhe nokosilo.”

(Kai alusu maitu ka'ibahatinno sabhaha habu metaando umati mongkilono).

⁹Pada aitu nopugaumo [mala'ekati na'a] ne idi, “Buhie nada ini: dokodawua mpuu mie tibhasino ne kagaano Anano Dhumba.” Ambano dua, “Wamba aini nokotu'u, sanea bhoasaono Lahata'ala.” ¹⁰Idi lasao aefodapa ne a'eno ataohao sombaku tamaka tanopugau ambano, “Koise nada itua! Idi ini palima-lima dua nopototo bhe hintu bhe bhahitie'imu marasaeano mintahakino kafohatono Yesus. Taohao sombamu ne Lahata'ala, kapa'amo o Rohi mekabhintino mie sampe dokosuaha peda anabii, nomai'ao ne kafohatono Yesus.”

Sumawino ne adhaha kapute

19:11-21

¹¹Pada aitu awohamo surugaa notilengka, maka nandoo se'ulu adhaha kapute. Mie sumawikie dokonae “Mie Tiparasaeano bhe Banarano”. Anoa no'adhili nofobhotusi bhe nopopahisa. ¹²Matano mie amaitu pasae hendeno efi, te fotuno nopusunsu-sunsu songkono omputo. Ne uluno notibuhi neano, tamaka miina bhe mande'aanea mpahinomo wutono. ¹³Dhubano padamo dolondone hea, neano dokonae “Bhoasaono Lahata'ala”. ¹⁴Anoa do-angkafie kosasawindo tantarano surugaa dosawi ne adhaha kapute depake kai mo'alusu sakapu-kapute, nonggela sepali'a. ¹⁵Nomai'ao ne olotano wiwino nolimba semata kampue mohoko so natumalo'ao sabhaha bansano liwu, maka namahintangida naepake katuko uti. Andoa nameoda nada angguru ne kantobha bhalano kaefeo'a angguru, ka'ibahatinomo kapontalabhi-labhino

amahano Lahata'ala Fofoliuno Kuasa. ¹⁶Ne dhubano bhe ne fa'ano notibuhi nea peda aini,

OMPUTO SABHAHA OMPUTO,
KAFEOMPU'ANDOMO SABHAHA KAFEOMPU'A.

¹⁷Ta'awohamo dua seemie mala'ekati neehe-ehe te wawono oleo bhe nokei nofekahaa-haa'i ne ka'uhi melola-lolano te wunta-no lani, “Mai'omu se ini, hompuomu so hame-hame bhalano Lahata'ala, ¹⁸neanomo momaa'omu i'indo omputo, i'indo tantara bhe neangka'indo, i'indo adhaha bhe mie sumawikie, i'indo kosa-sawindo manusia, namie bebasi nabhatua, namie mohobu namie bhalano.”

¹⁹Ta'awohamo dua kadadi [kofotu'ano fitu pongke] na'a bhe sabhaha omputo ne dhunia dopoowa-owa bhe tantarando, do-hompu dapopahisa damewangi mie sumawino ne adhaha kapute maitu bhe tantara'ino. ²⁰Gaha'a kadadi amaitu lasao dohakoe nopoowa-owa bhe mie mpahaana-anabiino mehabuno sabhaha tanda timentea'aono ne wiseno kadadi ana'a. Tanda-tanda timentea'aono maitu mekakolilinono mie metahimano katandano kadadi amaitu bhe sumombaino patungno. Kohoduando maitu do'ohoda ngka'uhi-uhi weo efi ngkowaleha ngkalai-laino ne kantobha bhalano. ²¹Kosasawindo mie sigao'ano dopongkoanda kampue mai'ao ne olotano wiwino mie sumawino ne adhaha maitu, maka sabhaha ka'uhi lumolano dowei' dohumaa i'indo.

Kafopahinta'a sehewu ta'u
20:1-6

20 Pada amaitu awohamo seemie mala'ekati nosampu no-mai'ao te surugaa, neinta-intaha kunsino olano mate pata kotompano, ne limano nandoo dua sehonda hante bhalano. ²Mala'ekati amaitu nohakomo naga, o ule ngkamukula, nekonando dua Kafeompu'ando seetani bhe Kolakino rohi modai, maka nokatapue sehewu ta'u kaomponano. ³Pada ana'a no'ohoemo weo olano mate pata kotompano maka nokunsi kasongkono bhe nokatandae [keana dolengkae]. Katipeda'ano amaitu neanomo paemo namekakolilino sabhaha bansano liwu ampa namalusi tempono sehewu ta'uno na'a. Namada amaitu tabeano damolapae toha nasebantaha.

⁴Pada ana'a awohamo nobhahi kaengkoha'ano omputo bhe mie mengkohafie; andoa dowanda kuasa so dafobhotusi'ao. Awohamo dua alusundo mie titompe'ano wu'u hampano dosakusii'ao kaparasaendo ne Yesus bhe dofintahaki bhoasaono Lahata'ala. Mie andoa ini miina dua dasumombai kadadi ana'a bhe patungno, bhe miina dua daetahima katandano ne konda'indo bhe ne limando. Andoa ini suli dodadi bhe dopahinta peda omputo dopoowa-owa bhe Kristus sehewu ta'u kaomponano. ⁵Anoamo ini kawanu'ando mie mate kabhao-bhaono. Tamaka mie mateno sigao'ano pae damanua ampa namalusi sehewu ta'uno na'a. ⁶Dokodawua bhe dongkilo mpuu me'awano kadawu ne kawanu'ando mie mate kabhao-bhaono na'a. O mate kahaa pakuno paemo nakokuasa ne andoa, tamaka daembali imamuno Lahata'ala bhe Kristus, bhe damahinta nada omputo nasehewu ta'u kaomponano.

Kafeompu'ando seetani dotaloe

20:7-10

⁷Namalusi sehewu ta'uno maitu, Kafeompu'ando seetani damolapae namai'ao we katitohongku'ano. ⁸Anoa nakumalamo toha naefekakolilino sabhaha bansano liwu ne kofatowala'ae dhunia, nekonando Gog bhe Magog, maka namohompuda dapopahisa. Kabhahindo mie nefohompu nadamo bhone we wiwino te'i. ⁹Andoa damangka te wite modete ne koseka'ewa'ae dhunia maka dalumibu kaeate'ando tantarando umati mongkilono Lahata'ala bhe kota nemoasi'aono maitu. Gaha'a tanasisampu'amo efi namai'ao te lani nahumampunida. ¹⁰Kafeompu'ando seetani mekakolilinoda da'umohoe weo efi ngkowaleha ne kantobha bhalano. Ne itumo dua kati'oho'ando kadadi bhe mie mpahaana-anabiino, maka dasumikisaada mentae mohondo ampa suhue dhamani.

Kabhotusi kapuliaono

20:11-15

¹¹Pada aitu awohamo dua kaengkoha'a kumalabhiano nopute bhe nobhala bhe Mengkohafie. O lani bhe dhunia tanosi-miinae'amo ne wiseno kao-kaomo dofileiane, miinamo natiwohaa. ¹²Awohamo dua mie komate-mateno nabhala nahobu deehe-ehe ne wiseno kaengkoha'a kumalabhiano maitu. Sabhaha kitabi dolengkaemo, maka delengkamo dua se'onu kitabi sigao'ano, Kitabi-

ndomo Mie Dumadi. Mie komate-mateno dohitahakida noposahataa bhe habundo peda tibuhino weo kitabi maitu. ¹³O te'i noowa mie komate-mateno weo te'i; pedamo dua o mate bhe dhuniano mate doowa miendo mateno, maka seemie-seemie dohbotusida noposahataa bhe habundo. ¹⁴Pada aitu o mate bhe dhuniano mate do'ohoda weo kantobhano efi bhalano. Anoamo maitu mate kahaa pakuno. ¹⁵Sasuka mie tapa tibuhino nea weo Kitabindo Mie Dumadi maitu, do'ohoda weo kantobhano efi bhalano.

Lani bhe dhunia bu'ou

21:1-8

21 Pada amaitu awohamo lani bu'ou bhe dhunia bu'ou, kapa'amo lani bhe dhunia kabhao-bhaono nopalusimo. O te'i nomiinaemo dua. ²Awohamo dua kota mongkilo, Yerusalem bu'ou, nosampu nomai'ao te surugaa, nomai'ao ne Lahata'ala. Kota amaitu padamo dolegasie pasae lo'ia bu'ou hobhine napo'awa'ao mo'aneno. ³Pada aitu afetingkemo suaha mohaa'i nomai'ao ne kaengkoha'ano omputo ambano “Ondo kaitaomu! Aitu tenda kaeate'ano Lahata'ala nohatomo ne wunta-wuntando manusia, Anoa naeate napobhaianda. Manusia daembali umatino Lahata'ala, wutono Lahata'ala napobhaianda somo Lahata'alando. ⁴Lahata'ala namusuli luundo namopada-padae. O mate paemo nandumandooa, paemo dua bhe kaguguhu, kangko'ae tawa kakadee-dee, kapa'amo kosasawi'ae ngkodau'ano nopalusimo.”

⁵Mengkohano te kaengkoha'ano omputo nopugau ambano, “Kosasawi'ae apahabu'ounie!” Ambano dua, “Buhie, kapa'amo sabhaha bhoasao aini notiparasaea bhe nobanara!”

⁶Nopugaumo dua ne idi, “Nopalusimo. Idimo ini Alfa bhe Omega, kabhao-bhaono bhe kafetompaino. Mie mokekeleno wu'u amefoho'utida mai'ao ne matano oe meowano dadi, pae nako'olia. ⁷Sasuka fotalono natumahima kosasawi'ae ini. Idi aembali Lahata'alano, anoa somo anaku. ⁸Tamaka mie katehe, mie tapa marasaeano, mie timolampi, mie fopongkono, pokawite-witeno, kowuhakeno, mesombaino barahala bhe sabhaha mie kopahano, andoa maitu da'umawa dawundo weo efi ngkowaleha ngkalaino ne kantobha bhalano. Anoamo ini mate kahaa pakuno.”

Yerusalem bu'ou

21:9-22:6

⁹Nomaimo seemie mala'ekati nomai'ao ne mala'ekati pipituno maitu. Mala'ekati andoa ini meintahanomo mangko fitu wokano mopono'aono fitu honda balaa kafetompaino. Anoa nopugau ne idi ambano, "Mai se ini, amotiwohaangko lo'ia bu'ou, hobhineno Anano Dhumba." ¹⁰Pada ana'a nokabhinti kanau Rohino Lahata'ala maka mala'ekati maitu noowa kanau te wawono kabhawo bhalano bhe melangkeno. Ne itu nofotiwoha kanaumo kota mongkilo, kotano Yerusalem, sumampu'ano mai'ao te surugaa, mai'aono ne Lahata'ala. ¹¹Kota amaitu nentalea'ao kakalabhiano Lahata'ala, tilangano tapedamo kontu moinda foliuno kakesa, tapedamo kontu baidhuri nohumaha pasae kristal. ¹²Benteno kota nobhala bhe nelangke, kagualino ompulu haa tibha. Setibha-setibha kaguali bhe mala'ekatino, kabhahindo doompulu hodua. Ne kagualimo dua na'a notibuhi neando koompulu haa sampu'ano miendo Israel. ¹³Humanda mata oleo nandoo kaguali tolu tibha, humanda napa tolu tibha, humanda salata tolu tibha, humanda kansoopa tolu tibha. ¹⁴Sandino benteno kota amaitu ompulu haa poi kontu bhalano, te wawono notibuhi neando koompulu hoduando rasuluno Anano Dhumba.

¹⁵Mala'ekati pugauno bhe idi maitu bhe katuko kaesuka'a mai'ao ne bulawa mbali nosukapi'ao kota amaitu, kagualino bhe benteno. ¹⁶Kota amaitu dhadhuwali, kawantano bhe ka'ewano nopototo. Mala'ekati na'a nosukapi kota amaitu nopake katukono, haa hewu fato mo'ono kilo. Kawantano, ka'ewano bhe kalangkeno tanopototomo. ¹⁷Pada aitu nosukapimo benteno kota, [kakapano] nomo fulu metere. Kasuka nepakeno mala'ekati na'a nopototo bhe kasuka nepakendo manusia. ¹⁸Benteno kota amaitu dohabue mai'ao ne kontu moinda nekonando baidhuri, puuno kotano nomai'ao ne bulawa mpe'uhi, nomoinda peda paeasa. ¹⁹Sandino benteno dolegasiane sabhaha kontu moinda.

Sandi kabhao-bhaono nomai'ao ne kontu moinda moidho
nekonando baidhuri;

sandi kahaa onuno nomai'ao ne kontu moinda kakanda
nekonando nilam;

sandi katolu onuno nomai'ao ne kontu moinda pupuda
nekonando yakut;

sandi kafato onuno nomai'ao ne kontu moinda moidho
nekonando zamrud.

²⁰Sandi kalima onuno nomai'ao ne kontu moinda kadea
nekonando unam;

sandi kanomo onuno nomai'ao ne kontu moinda kadea
nekonando dhalima;

sandi kafitu onuno nomai'ao ne kontu bulawa nekonando
ratna dhampaka;

sandi kaalu onuno nomai'ao ne kontu moinda kakanda
moidho nekonando pirus;

sandi kasiua onuno nomai'ao ne kontu moinda kakuni
nekonando topas;

sandi kaompulu onuno nomai'ao ne kontu moinda
moidho lalo mokuni nekonando krisopras;

sandi kaompulu se'onuno nomai'ao ne kontu moinda
kakanda nekonando lasuardi;

bhe sandi kaompulu haa onuno nomai'ao ne kontu
moinda wungo nekonando kecubung.

²¹Kaguali ompulu haa tibhano maitu dohabue nomai'ao ne
ompulu haa onu muntia, setibha-setibha se'onu muntia. O ka-
bhongka weo kota amaitu dohabue nomai'ao ne bulawa mpe'uhi,
nomoinda tapedamo paeasa.

²²Lambu mongkilo weo kota amaitu miina aohaea, hampano
Ompu Lahata'ala Fofoliuno Kuasa bhe Anano Dhumba maitu,
andoamo lambu mongkilono. ²³Kota amaitu miina naefaraluua
wula bhe oleo so mekantalea'e, kapa'amo nofekantalea'e ka-
kalabhiano Lahata'ala, Anano Dhumba nembalimo kantaleano.

²⁴Sabhaha bansano liwu daekala-kala weo tilangano, sabhaha
omputo ne dhunia dawowo'o kahangkaeando weo kota amaitu.

²⁵Kagualino kota pae sepali'a nati'ontoa suhue oleo, kapa'amo
ne itu paemo bhe kohondo'a. ²⁶Kahangkaea bhe kanandoo ku-
malabhiano sabhaha bansano liwu damowa'ie weo kota amaitu.

²⁷Tamaka pae bhe giu moharamu so mesua'ano weo kota, tawa
mie mehabuno timohakuno, tawa mie kopahano, mpahinomo
andoa tibuhino nea weo Kitabindo Mie Dumadi, kitabinomo
Anano Dhumba.

22 Pada ana'a mala'ekati amaitu nofosusu kanaumo umele-
no oe meowano dadi. Umele maitu nomoinda tapedamo

kristal, nomawa nomai'ao ne kaengkoha'ano kumalabhiano Lahata'ala bhe Anano Dhumba, ²noangka ne wuntano kabhongkano kota amaitu. Ne kohaaweta'ae wiwino umele notumbu pu'uno sau meowano dadi. Sau aitu nokobhake ompulu haa paku, sepaku sewula; hoono dopakee mbali kaefeka'uhi'a sabhaha bansano liwu. ³Paemo bhe so nekantibhano bhatatano Lahata'ala. Kaengkoha'a kumalabhiano Lahata'ala bhe Anano Dhumba nandumandoo weo kota amaitu maka palima-limano dameompu ne Anoa. ⁴Andoa daoha ulano Lahata'ala bhe neano Lahata'ala natibuhi ne konda'indo. ⁵Ne itu paemo bhe kohondo'a, paemo dua daefaraluu kantalea bhe tilangano oleo, kapa'amo Ompu Lahata'ala somo mekantaleada. Andoa damahinta nada omputo ampa suhue dhamani.

Kahato'ano Ompu Yesus

22:6-17

⁶Pada ana'a nopugaumo mala'ekati amaitu ambano, “Sabhaha bhoasao aini notiparasaea bhe nobanara. Ompu Lahata'ala ma'ao-no Rohino ne ana-anabii, notudumo mala'ekatino namotiwoha ne palima-lima'ino o ae tetewei so kumadhadhia'ano mehimba.” ⁷[Ambano Yesus] “Tandai'eomu! Apikimaimo. Dokodawua mpuu mie mangkafino sabhaha nekosuaha'aono anabii tibuhino weo kitabi aini.”

⁸Idi, Yohanes, metingkeno bhe mohano kosasawi'ae ini. Pada afetingke bhe awohae kosasawi'ae ini, aefodapa ne a'eno ataohao sombaku ne mala'ekati mada motiwoha kanau kosasawi'ae maitu. ⁹Tamaka anoa tanopugau ambano, “Koise nada itua! Idi ini palima-lima dua, nopototo bhe hintu bhe bhahitie'imu membalino ana-anabii bhe kosasawindo mie mangkafino sabhaha wambano kitabi aini. Taohao sombamu ne Lahata'ala!” ¹⁰Pada ana'a nopugau dua ambano, “Koe forahasia'e sabhaha nekosuaha'aono anabii tibuhino weo kitabi aini, kapa'amo tempono noma'omo.

¹¹Mie humabu modaino, hunsa'anomo naehabu kansuhu modai'ano. Mie pokadengono, hunsa'anomo napokadengo kansuhu. Mie banara hunsa'anomo nahumabu kansuhu kabanara, bhe mie mongkilo hunsa'anomo namekangkilo kansuhu wutono.”

¹² Ambano Yesus, “Tandai'eomu! Apikimaimo. Aewowo'o ponambo so manusia napasahataa bhe habundo seemie-seemie. ¹³Idimo ini Alfa bhe Omega, Ma'induluno bhe Mbuhumaino, Kabhao-bhaono bhe Kafetompaino.

¹⁴Dokodawua mpuu mie tumofano dhubando. Andoamo kohakuno daomaa bhakeno sau meowano dadi bhe dokohaku dua damesua damangka ne kagualino kota amaitu. ¹⁵Tamaka sabhaha da'u, kowuhakeno, mie pokawite-witeno, mie fopongkono, mesombaino barahala bhe mie moindalono paha bhe kopahano, kosasawindo na'a daeate-ate we simbalino kota.

¹⁶Idi Yesus, padamo atudu mala'ekatiku ne hintimiu namohatoangkoomu kaowili aini so tombu-tombudo umati marasaeano. Idi ini tunasi bhalano omputo Daud, Kowine mentaleano.”

¹⁷Rohino Lahata'ala bhe lo'ia bu'ou hobhine maitu dopugau ambado, “Maimo!” Sasuka metingkeno naetaa napugau, “Maimo!” Sasuka mokekeleno wu'u naetaa namai, sasuka moindalono naetaa tanaealamo oe meowano dadi, pae nako'olia.

Kasongkono kitabi **22:18-21**

¹⁸Ne sabhaha mie metingkeno suahano anabii tibuhino weo kitabi aini, idi [Yohanes] aefe'ulaiane, “Ane bhe mie so tumubhahino wamba tibuhino ini, Lahata'ala natumubhahiane sabhaha balaa tibuhino weo kitabi aini. ¹⁹Ane bhe mie so kumuhangino suahano anabii tibuhino weo kitabi aini, Lahata'ala namala dawuno ne bhakeno sau meowano dadi bhe ne kota mongkilo, pedamo tibuhino weo kitabi aini.”

²⁰Anoa fofohato'aono bhihita aini nopugau ambano, “Uumbe, apikimaimo!”

Amin, maimo Hintu Ompu Yesus!

²¹Sio-siomo kabarakatino Ompu Yesus sadhia napobhaia-ngkoomu kosasawimiu! Amin.